

SLOVENEČ

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvalo, osmrtnice itd.:
enoslojna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enoslojna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bo. n.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Črna gora ne zahteva Prizrena.

(Od našega londonskega dopisnika.)

London, 20. januarja. Spričo vesti, ki kroži po vseh listih, da je Črna gora sestavila spomenico na velevalisti, v kateri zahteva zase tudi Prizren, sem pooblaščen izjaviti, da to ni res. Črna gora ne zahteva Prizrena, ki je v srbski sferi, marveč Skader, Peč in Djakovo.

Srbija o svojih katoličanih in in-
trige „katoličanov“ proti lastni
cerkvi.

(Od našega poročevalca.)

Belgrad, 16. januarja.

Ko sem vas prvič obvestil o namerah srbskih merodajnih krogov glede ureditve katol. cerkve v Srbiji, nisem niti slutil, da bo to vprašanje dvignilo v javnosti toliko prahu in da me bodo vsled vestnega izpolnjevanja novinarske dolžnosti celo napadali.

Glede ureditve kat. cerkve na Srbskem sem vam pisal na podlagi informacij, ki sem jih dobil iz merodajnih krogov. Vedel sem, da bo vaše čitatelje kot katolike ta stvar zanimala in poročal sem, kakšno stališče zavzemajo srbski merodajni faktorji glede tega vprašanja in kako ga hočejo rešiti. Te moje informacije je pozneje potrdila tudi vladna »Samouprava«.

To pa ni bilo všeč slovanskim protivnikom in tudi vašemu »Slovenskemu Narodu«. Vaši politički nasprotniki, ki so v svojem strankarstvu strahovito izključljivi, so se hoteli v zagrebškem »Srbobranu« in po g. M. M. (Milanu Marjanoviču) ponorčevati iz ljudi okoli »Slovenca«, hoteč s tem očrniti vašega dopisnika.

Kar sem rekel o avtonomiji katoličanov v Srbiji, ni nikakoli izmišljotina, nasprotno, to je avtentično, dočim so govorice g. M. M. v »Srbobranu« samo želje ljudi, ki v vsako stvar prinesejo svoje strankarstvo, celo tja, kjer bi ga ne smelo biti.

Nasproti natančnim informacijam g. M. M. je meni sam ministrski predsednik Nikola Pašić, ki vodi danes vso

Srbijo, o srbskih katoličanih dejal sledeče:

»Katoličani bodo v Srbiji imeli povsem iste pravice kot pravoslavni. Imeli bodo svojo cerkev in cerkveno avtonomijo. Katoliška duhovščina bo imela ista prava kot pravoslavna, da ne rečem celo večja, kajti mi hočemo celemu svetu pokazati, da nismo bigotni in da v verskem oziru zasledujemo najskrajnejšo toleranco. Takoj, čim se uredi naše meje, bomo sklenili konkordat z Rimom o osnutju samostojne katoliške cerkve v Srbiji, ker ne želimo, da bi bila katoliška cerkev odvisna od države.«

Ta izjava g. Pašića se popolnoma sklada s mojimi informacijami in s člankom »Samouprave«, ki ga je takisto g. Pašić inspiriral in ki pravi, da je za Srbijo »sedaj dolžnost, da poskrbi za dušne potrebe katoličanov«, a »v vsakem slučaju bi bil konkordat z Vatikanom, po zgledu Črnogore, začetek od strani države, da tudi našim sodržavljanom rimsko-katoliške vere pokaže tisto pažnjo, do katere imajo pravico,« in s tem bo srbska vlada izvršila »akt humane tolerance, ki bo Srbiji in srbskemu narodu utrdil in povečal simpatije in spoštovanje kulturnega evropskega sveta.«

Poleg članka »Samouprave« je zgoraj citirana izjava g. Pašića najbolj dementi za g. M. M. »Reichspost« in za »Narode«, ki so se po čudnem naključju našli na istem terenu. Kaj misli Srbija v tem pogledu storiti, bo vsekako boljše vedel g. Pašić, kot pa g. M. M. in pa oni, ki so ga informirali.

Pripomniti moram, da je g. M. M. s svojim pismom v »Srbobranu« mnogo zagrešil proti zemlji, ki ga je gostoljubno sprejela, ko ga je Cuvajev režim izgnal iz domovine. Vaš dopisnik je pravoslaven Srb, torej se mu ne more reči, da je »slovenski klerikalec«. Kot Srb se čuti dolžnega, da po svojih močeh pomaga do zblizevanja in boljšega poznavanja Srbov in Slovencev ter da pridobim Srbom čim več prijateljev. To delo vršim zavedno in po svojem najboljšem prepričanju. G. M. M. je Hrvat, katolik in — svobodomislec! Dokler je bil v Zagrebu in v Spljetu, je lahko pisal in delal, kar je hotel. Danes pa je ta njegova pravica v mnogem oziru omejena. Srbija mu je dala eksistenco, pa tudi dolžnost, da referira o tem, kar pišejo o Srbiji slovenski in hrvaški listi in da te liste ob-

vešča o dogodkih v Srbiji, ki bi jih mogli zanimati. Prve naloge g. M. M. sploh ne vrši, drugo pa na način, ki mu ga Srbi ne moremo odobriti. To ni lepo in v Srbiji tega g. M. M. ne more nikdo odobravati, merodajni krogi pa to naravnost obsojajo.

Kolikor mi je znano, iz Ljubljane nikdo ne poroča belgrajskim listom, kaj »Slovenec« piše. Z žalostjo konstatiram, da vobče slovenskih časnikov dozda pri nas niso citirali. Za ta pogrešek pa ni nihče drugi kriv, kot g. M. M. Njegova dolžnost je, da v korespondenčnem uradu referira o slovenskem tisku. V »Pregledu štampe« nisem nikdar našel kekega slovenskega citata. G. M. M. je Slovenec, ignoriral, morda baš radi tega, ker bi od uvaževanja vrednih glasov vsekakor moral registrirati njenu tako mrzkega »Slovenca«. Zoperno mu je, ker belgrajski listi sami pogostokrat imenujejo »Slovenca«, pa radi tega pravi, da se citati pošiljajo iz Ljubljane. Tega bi pa nazadnje niti treba ne bilo, saj je vendar g. M. M. za to delo plačan.

Treba poudariti, da se vsi belgrajski listi po vrsti poslužujejo »Slovenčevih« informacij, od vladne »Samouprave« do glasila nacionalistov »Srbske Zastave«.

Neresnica je, da je vaš dopisnik v svojem listu »Straža« slavil »slovenske klerikalce« kot edino prave Jugoslovane. »Straža« piše o vseh jugoslovanskih politikih in ne gleda pri tem ni malo ne na to, jeli dotičnik »klerikalec« ali »naprednjak«. Grda kleveta od strani »Slovenskega Naroda« je, ko pravi, da sem plačan, da hvalim gotove ljudi.

Nisem izmed onih, ki tako delajo. O tej stvari bi mogel tudi jaz kakšno ziniti, toda o tem pozneje. Tu pač velja narodni rek: Kakršen je kdo, tako misli tudi o drugih. Mislim, da bi bilo potrebno, ko bi se tudi glede teh stvari na prvem novinarskem kongresu kaj razpravljalo, kajti če se že med nami, ki se vsako leto sestajamo, da manifestiramo svoje prijateljstvo, gode take klevete, kaj šele ostane za druge.

Zaključujoč svoje pismo, vas uveravam, da merodajni krogi obsojajo čisto g. M. M. v »Srbobranu« in izjavljajo, da jim bo pri ureditvi razmer v Srbiji draga pomoč vseh slovenskih krogov, katerikoli politični stranki oni pripadajo. Strankarske intrige, ki bi jih netili iz Zagreba ali iz Ljubljane, ne

bodo uspele. Izrazi simpatije od strani »Slovenca« se smatrajo tu kot čista bratska čutila. Niti na misel nam ne pride, da bi za tem bili kaki nečastni motivi ali pa osebni računi.

Vojna bo minula in skoro bo prišel čas, ki bo potrdil točnost »Slovenčevih« informacij in pa vso neresno nadutost ljudi, ki radi osebnih diferenc s krogi, ki v istini predstavljajo slovensko ljudstvo, delajo težave deželi, ki jih je tako srčno sprejela in ki bi kot gosti morali za njene interese skrbeti.

Kako je pri Čataldži.

Prof. Anton Bezecnek.

Sofija, 17. januarja.

Pri tej negotovosti, v kateri se nahaja že dalje časa Bulgarija in z njo cela balkanska zveza ter cela Evropa, je zanimivo zvedeti, kakšen duh veje med bulgarskim vojaštvom pred Čataldžo, duh, ki se bo pojavil znabit danes ali jutri na delu, ako se ne zaključi mir.

V tem oziru je dal najzanesljiveše podatke dobro informirani ruski pisatelj Nemirovič-Dančenko v ruskih in tujekšnih časnikih. On je bil pri Čataldži, ko se je sklepilo premirje in priobčuje sedaj svoje vtiske, katere je dobil tam v onem važnem trenutku.

V okopih vlada tišina. Pri reki Karasu (t. j. Črna voda) se že srečamo z našimi sovražniki. Oni hodijo celo po okoliških vaseh, kamor jih vabijo velike zaloge slame, ki se leže nenačete.

Kolikor so bili Turki vsled vojne utrujeni in so koprnili po oddihu, miru in pokoju, moleči se: »Alah, dosta je vojne,« — toliko so bulgarski vojaki smatrali osvoboditeljno vojno še daleko nedovršeno.

Čudna je bila ta znamenita bodrost pri ljudeh, ki že cela dva meseca niso vedeli, kaj pomeni streha nad glavo, ali ped suhe zemlje pod nogo. Prenočevanje v mokrih, mrzlih okopih pri deževju, čisto pri ledenem vetru, na predstražah še brez tople hrane, hanibalovski pohodi po velikem blatu, — vse to ni moglo niti najmanjše njihove navdušenosti ohladiti.

Ko se je raznesel glas, da bode meja balkanske zveze Midia, Erkene, izliv Marice, torej da Turki obdrže celo obal Marmornega morja, tukajšno Riviero, opustošeno od begajoče barbarske armade, — se je pojavila velika nezadovoljnost med bojnimi polki. Ti so imeli prav, ko so zahtevali, da mora celo ozemlje, obrito z njihovo

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

Vrnila sta se v tabor, kjer sta gledala vojsko, ki se je pripravljala na pot. Pravega poguma ni bilo povsod, mnogi so si bili svesti nevarnosti, v katero hite, zlasti ker se je raznesel glas o Godvinovi prikazni. Ker brata nista vedela, kje bi se uvrstila, sta se z Egbertom, škofom iz Nazareta — ki ni imel orožja ter je jezdil na muli, ker ni hotel zadaj ostati — pridružila veliki četi vitezov, ki so šli za kraljem. Tedaj je prijezdilo petsto templarjev, silovita, hrabra četa, in mojster, ki jim je jezdil na čelu, je ugledal brata ter zavpil kazoč na vinske mehove, ki so jima viseli za sedli:

»Kaj pa iščeta ta dva vodonosa tukaj med vitezi, ki zaupajo edino v Boga?«

Wulf je hotel odgovoriti. Godvin pa ga je pregovoril, da naj raje molči, rekoč:

»Pusti ga; že najdeva družbo, ki bo zadovoljna z nama.«

Stopili so na stran in se poklonili

pred križem, ko so ga nesli mimo v akrskega škofa v oklepu. Zatem je prišel Reginald iz Šatilona, Saladinov sovražnik pa povzročitelj vsega tega gorja, ki jih je videl in zavpil:

»Gospoda viteza, naj govore karkoli hočejo, jaz vaju poznam kot vrla moža, slišal sem zgodbo o vajinih činih med morivci. Med mojim spremstvom je dovolj prostora za vaju — pojdiva z menoj.«

In šla sta z njim.

Ob času, ko je vojska dospela do Kane, kjer je Jezus vodo izpremenil v vino, je julijsko solnce že silno pripekalo in studenec so tako kmalu izpili, da jih je mnogo ostalo brez vode. Pritiskali so naprej v spodaj ležeče pustinje, ki so se razprostirale med njimi in Tiberijo in ki so jih na levi in desni mejili griči. Kmalu so ugledali oblake prahu, ki so se premikali čez planjavo, v njih pa čete saracenskih konjikov, ki so venomer napadali prednjo stražo pod grofom Rajmundom in se prav tako venomer umikali, kadar jim je pretila nevarnost. Ti konjiki so tudi obšli celo vojsko in napadali zadnje straže, kjer so korakali templarji in lahko oborožene čete pa oddelek Reginalda Šatilonskega, v katerem sta jezdila brata.

Od poldneva pa skoraj tja do solnčnega zahoda je dolga nadlegovana vr-

sta, razdeljena sedaj na oddelke, z naprom prodirala preko kamenite planjave in solnce je tako silno pripekalo na oklepe, da je nad njimi zrak migljaj kakor nad ognjem. Proti večeru so bili ljudje in živali docela izmučeni in utrujeni in vojaki so glasno poživali svoje častnike, da jih peljejo k vodi. Ali v tistem kraju ni bilo vode nikjer.

Zadnja straža je zaostala upehana od neprestanih napadov, ki so jih morali odbijati v pripekajoči vročini, in tako je nastal velik presledek med njo in kraljem, ki je jezdil v sredini. Prihajali so sili, da se podvizajo; a niso mogli dalje in naposled so se utaborili v puščavi blizu Mareskalcija in tja se je moral umakniti tudi Rajmund s svojo sprednjo stražo. Ko sta prijezdila Godvin in Wulf s svojim oddelkom, sta ga videla prihajati z ranjenci in ga slišala prositi kralja, da na vsak način prodre dalje do jezera, kjer si lahko pogasijo žejo; in slišala sta kralja odgovoriti, da ne more, ker se vojaki branijo korakati dalje. Obupno je Rajmund sklepal roke, odjezdil nazaj k svojemu oddelku in na glas vpil:

»Gorje! O, Gospod, Bog, gorje! Tvoje kraljestvo je izgubljeno!«

Tisto noč ni nikdo spal; vse je mučilo žejna in kdo more spat s takim grlom? Zda tudi Godvin in Wulf niso več zasmehovali radi vodnih mehov,

ki sta jih nosila na konjih. Prihajali pa so k njira odlični velikaši ter jih skoraj na kolenih prosili kupice vode. Ko sta napojila svoje konje, sta dala, kar sta mogla, ostala sta le dva mehova, in še od teh je enega prerezal tat, ki se je priplazil v temi ter ga razparal z nožem v nadi, da se napije, ko bo tekla voda po tleh. Po tem dogodku sta pa brata potegnili meče in stražila, pa prisegla, da pobijeta vsakogar, ki se le dotakne polnega meha.

Celo to dolgo noč se je vzdigovalo izna tabora zmedeno vpitje, iz katerega ni bilo slišati drugega nego: »Vode! Dajte nam vode!« Od zunaj pa so prihajali klici Saracenov, ki so klicali Alaha. Pokrajina je bila poraščena z grmičevjem, ki je bilo od poletne suše suho kot trske; to grmičevje so Saraceni zažgali, tako da se je dim vili proti krščanski vojski in jo dušil; ven prostor je bil kakor v pekl.

Naposled se je zdanilo in vojska se je razpostavila v bojni red, v katerem sta bili krili naprej pomaknjeni način so prodirali dalje. Saraceni niso napadli; dobro so vedeli, bilo solnce močnejše od njihove. Vojska se je z velikim trudom pomaknila proti severnim studencem, kar se je vnel okoli poldneva boj s tem, da jih je obsula tako gosta ploha puščic, da se za nekaj časa zakrile nebo.

krvjo, ostati bulgarsko. Ne smejo se pustiti v rokah rabeljnov oni kraji, kjer je odstopajoče turško vojaštvo posiljevalo in izmučevalo devotke in otroke, klalo očete in matere, vesilo učitelje in duhovnike.

In pri tem se je zdela vojak, vsikdar pripravljenemu iti v smrtni ogenj, nerazumljiva tista velika popustljivost politikov in diplomatov, kateri niso z njimi vred zmrzovali v okopih, niti se bili s sovražnikom v bojnih redovih, niti se navduševali s ponosom po zmagah.

Videl sem ranjence pred Čataldžo. Eden izmed njih, s prebitimi prsi, je skočil tako pokoncu, da mu je padla obveza z rane in potekla kri po telesu, sopihajoč a vendar kričeč, kolikor mu je bilo v moči: »Ako je tako, potem mora priti do nove vojne. Tako ne moremo varati veliko balkansko zvezo. Mi ne trgujemo s svojim življenjem, in ako postavimo enkrat svoje zahteve, te morajo biti izpolnjene, ali pa mi vsi izmremo.«

V tem oziru se je torej pokazal prost vojak manje popustljiv, kakor pa diplomat, ki rad odjenja na tuji račun. On je razumeval, da bi se kratka meja 36 kilometrov, prostirajoč se na severu od Črnega morja pri Derkovu do Marmornega morja pri Čekmedžetu na jugu laglje branila, kakor pa ona dolga meja od Midije na Črnem morju do izliva Marice v Belo morje. Poslednjo mejo bi bilo treba tako težavno stražiti, da bi morale biti vedno moči celega naroda napete.

V teh trenutkih, ko to pišem, se rešuje vprašanje: ali ima strogi vojak prav, ali pa mehki diplomat?

Ali bo pero državnika podpisalo pogodbo za mir v Londonu, ali bo pa glas poveljnika zadonel pri Čataldži?

»Za blagor očetnjave naj puška govori!«

Ugleden list »Bulgarija«, glasilo stranke, katere šef je Danev, označuje kritičen položaj s sledečimi vrstami:

»Danes podajo vevlasti Kiamilu-paši svojo noto; danes izročijo i balkanski delegati v Londonu svoj odgovor. Ako Turčija ne odjenja, tedaj bodo pregovori prekinjeni in po 48 urah bodo spet topovi spregovorili. Mi ne sumnjamo, da je odločnost vseh sedaj tako velikanska, kakor je bila početkom vojne. Za nas pa še vedno ostane iskra upanja, da bo potolčeni sovražnik odjenjal ter da 1913. leto ne bo že v zibelki s krvjo oškropljeno.«

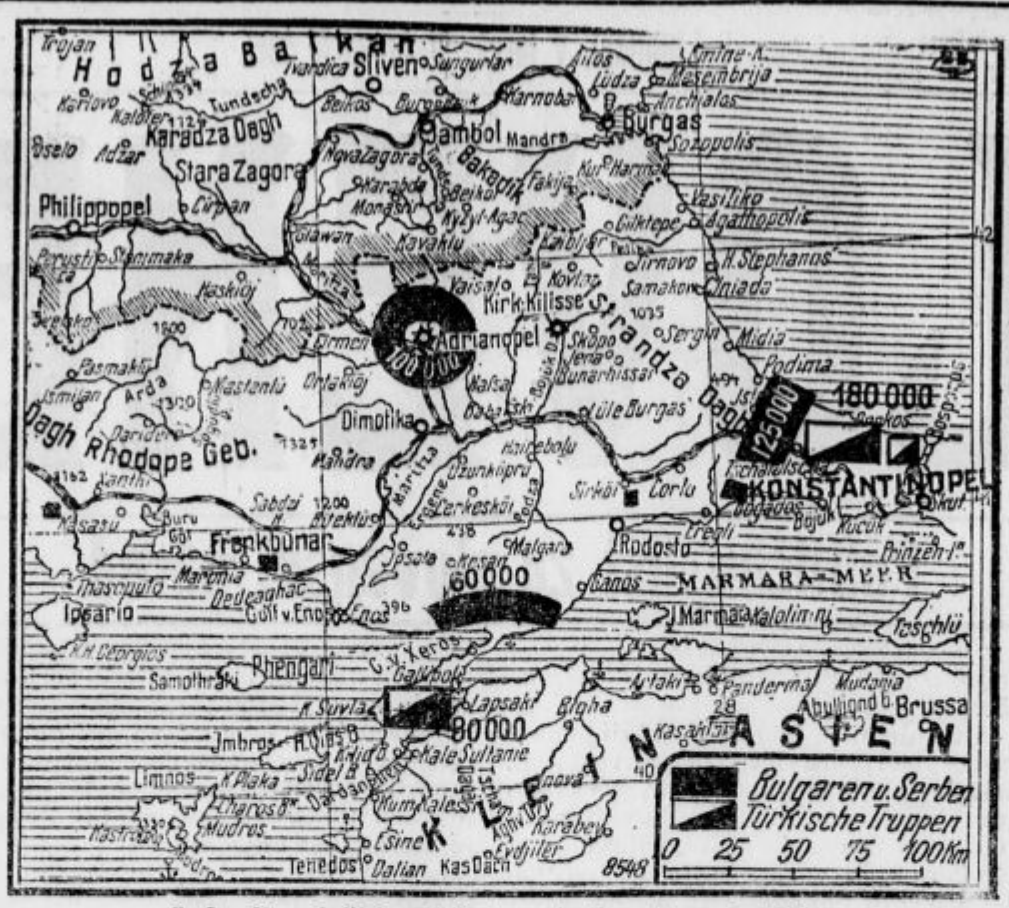
Splošno je prepričanje tukaj, da Bulgarija ne more odstopiti niti ped od onega ozemlja, katero je poskropljeno s krvjo njenih sinov. Celo Slovanstvo in z njim vred cela kulturna Evropa mora iskreno priznati, da na mestih, kjer sedaj veje krasna trobojnica, znamenje slobode in ravnopravnosti, se ne sme povzdigniti zopet turški polumesec, znamenje tiranije in sužnosti!

Balkanski dogodki.

TURŠKEGA ODGOVORA ŠE NI. — BULGARE JE MINULO POTRPLJENJE.

Dunaj. Turčija na kolektivno noto veselil še ni odgovorila. Če Turčija že 21. t. m. nanjo odgovori, še ni gotovo. Gotovo je pa, da Turčija tako odgovori, da dobe vevlasti priliko, da se bodo lahko še naprej pogajale.

London. »Reuters« poroča: Bulgarski ministrski predsednik Gešov je delegate v Londonu pooblastil, da smejo bulgarskega višjega poveljnika Savova brzjavno naprositi, da zopet z vojsko prične, če mis-



Sedanjí vojaški položaj na balkanskem bojišču.

lijo da ni na mir misliti. V zvezi s tem poročilom se tudi naglašja, da se morajo vojaki balkanskih zaveznikov vsaj do februarja vrniti domov, da obdelajo polja, ker grozi drugače lakota.

Carigrad. Vedno odločnejše se trdi, da namerava najvišji poveljnik Nazim paša demisionirati, ker ni kos svoji nalogi. Nasledoval mu bo Torgut Šefket paša.

Sofija. Bulgarski glavni stan je premeščen v Dimotiko.

O POMORSKI BITKI PRI TENEDU.

Carigrad. O pomorski bitki pri Mudroskem zalivu poroča zgolj »Sabah«. Po tem poročilu so iz morske ožine prvi odjadrali torpedni rušilci, ki so pričeli boj z grškimi torpedovkami, nakar je odjadralo tudi ostalo turško brodovje. Grške ladje »Hydra«, »Spetsai« in »Averoff« so baje močno poškodovane.

Carigrad. Trdi se, da je vojno ministrstvo obveščeno, da sta postali za boj nesposobni oklopnici »Hairedin Barbersuz« in »Thorugt Reis«; na oklopni križarici »Assar-i-Tewfik« se je pa radi sunkov ob streljanju podrl krov.

MLADOTURKE ZAPIRAJO.

Carigrad. Vlada je ukazala zapreti veliko mladoturških voditeljev, med njimi bivšega velikega vezirja Hakkija, bivša ministra Halila in Haladžiana, več urednikov, bivših poslancev itd. Princ Halim, ki ga je policijsko ravnateljstvo posvarilo, je odgovoril, da je načelnik postavno priznanega mladoturškega odbora in da nima s tajnimi odbori nikakega stika.

VAŽNA MISLIJA SRBSKEGA DUNAJ-SKEGA POSLANIKA.

Belgrad. Srbski dunajski poslanik Jovanović je došel dopoldne 20. t. m. v Belgrad. Dopoldne se je dolgo časa posvetoval z ministrskim predsednikom Pašićem, nato je pa konferiral s trgovinskim ministrom Stojanovićem. Potovanju novega srbskega dunajskega poslanika v Belgrad pripisujejo veliko važnost, osobito

zato, ker je Jovanovića v Belgrad pozval sam srbski ministrski predsednik Pašić.

SAVEZNIKI MED SEBOJ.

London. »Daily Telegraph« objavlja članek srbskega delegata Mijuškovića, ki pravi: »Gotovo je za sedaj najvišji interes zaveznikov, da ostanejo zvesti svoji zvezi in da nastopajo kompaktno kakor doslej. Ali ker so Srbi in Grki lojalno izpolnjevali svoje dolžnosti napram Bulgarom, bi morali Bulgari iz lastne iniciative dati zaveznikom garancije, da dobe Grki in Srbi primerne kompenzacije za bulgarski Odrin, da se ohrani ravnovesje na Balkanu. Zavezniki, zlasti pa Bulgari, bi morali pravčasno skrbeti, da se po sklepu miru in ko bo Odrin v bulgarski posesti, ne prekrši veliko prijateljstvo, ki so ga ustanovili največji državniki in ki se je utrdilo na bojnih poljanah, pa je zdaj v nevarnosti zaradi bulgarske egoistične politike.«

KAJ BULGARI RUMUNOM PONUJAJO.

Dunaj. V diplomatskih krogih pravijo, da je Take Jonescu prinesel v Bukarešt kompromis, po katerem bi Bulgarska odstopila Rumuniji kos sveta brez Silistrije, toda s Kavarno, Rumunija pa bi prepustila Balbič ob Črnem morju. Izdelani so različni projekti, da bi se učvrstilo sosedno prijateljstvo med Bulgarsko in Rumunijo. Preko Donave bi Rumunija zgradila dva nova mostova, dobila bi pa zvezo z donavsko-jadransko železnico. Kompromis se ne bavi le s sporom med Bulgarsko in Rumunijo, ampak obsega vsa vprašanja, ki se tičejo razmerja med Rumunijo in balkansko zvezo.

Notranje politične zadeve.

Ministrska posvetovanja. — Poljsko-rusinska vseučiliška pogajanja prekinjena. — Socialno zavarovanje. — Mali finančni načrt. — Zmede na Ogrskem.

Dne 20. t. m. dopoldne je zboroval avstrijski ministrski svet, ki je razpravljal o tekočih zadevah. — V kratkem je pa na-

povedano skupno ministrsko posvetovanje na Dunaju. Razpravljalo se bo o izdatkih za trgovino in mornarico. Konference se udeležita tudi ogrski ministrski predsednik Lukacs in ogrski finančni minister pl. Telecky. — Politični krogi so zadnje čase pričakovali, da glede na rusinsko vseučiliško vprašanje dosežejo sporazumljenje med Poljaki in Rusini. Včeraj so se sestali na Dunaju rusinski in poljski zaupniki. Navzoč je bil tudi naučni minister Hussarek. Poljaki predložijo sklepe Poljskega kola z ozirom na nameravano cesarjevo lastno-ročno pismo, po katerem naj bi se osnoval poljski značaj vseučilišča v Lvovu. Voditelj Rusinov dr. Konstantin Levicki izjavi nato, da se s to izjavo kratijo dosedanje pravice Rusinov na vseučilišču v Lvovu in izjavi, da smatra zato pogajanja za zaključena. Odgovornost zadene Poljake, ki namenoma preprečujejo glavno kulturno zahtevo Rusinov; kriva pa je tudi vlada, ki je opustila svoje prvotno stališče in se ozira le na želje Poljakov. Poljaki in vladni zastopniki so posredovali, da bi Rusini ne izvajali takoj posledic, a Rusini niso odnehali. Rusini napovedujejo, da bodo najbrže obstruirali v odsekih in sejah državnega zbora; galski deželni zbor se ne skliče. Izključeno pa seveda ni, da se poizkusi pogajanja nadaljevati. — Pododsek socialnozavarovalnega odseka je v svoji seji dne 20. m. sprejel predlog poslanca dr. Kreka, ki zahteva, da naj vlada predloži zakonski načrt, še predno se uveljavi socialno zavarovanje. Po tem zakonskem načrtu naj se skrbi za tiste, ki so že 60 let stari in ki jih ne bodo za slučaj starosti zavarovali. — V parlamentu so se zastopniki delovnih strank posvetovali o ključu, po katerem naj bi bile tudi dežele deležne povišanih davkov. Sklenili so, da predlagajo nakazati 35 milijonov po l. 1901. postavljenem ključu, 4 milijone po razmerju prebivalstva in 15 milijonov po razmerju konzuma. Na dežele odpade vsled nameravanega zvišanja davkov 54 milijonov kron. — Ogrski brzjavni urad izjavlja, da ogrski finančni minister dr. pl. Teleszky ni odstopil. Ta dementi se mora tako tolmačiti, da je ministrski predsednik Lukacs Teleszkega pregovoril, da je umaknil svojo demisijo.

NADVOJVODA RAINER

je pred dnevi zbolel za influenco, bolezen se je pa pohujšala, ker je nadvojvoda tudi na črevesu obolel. Nadvojvoda se jako slabopouti in ne more ničesar jesti. Boje se, da je katastrofa neizogibna, dasi se je včeraj bolezen nekoliko zboljšala.

MAURA ZOPET PREVZEL VODSTVO ŠPANSKE KONSERVATIVNE STRANKE.

8. t. m. so zborovali v Madridu konservativci, ki so na predlog bivšega ministra Al Pidal naprosili Mauro, da bi zopet prevzel vodstvo konservativne stranke. Maura se je udal in je pismeno naznanil, da zopet prevzame vodstvo stranke, ker je potrebno, da se napravi konec nevrednemu in skrajno slabemu skupnemu delovanju vlade z revolucijo. Vseh dosedanjih zmed na Španskem je pa pravzaprav kriv španski kralj Alfonz XIII. sam, ker že več let podpira liberalce in ki snubi republikance in socialiste, ki zdaj kralja strašno hvalijo in ki ga bodo toliko časa v nebo povzdigovali, dokler mu nekega lepega dne ne bodo vzeli po portugalskem zgledu prestola in krone, zakar so zdaj še nekoliko preslabi. V teh razmerah pa tudi nasprotniki sedanje španske dinastije Karlisti ne počivajo in se pripravljajo za vse slučaje,

Temu je sledil napad in protinapad, naskok in odpor, vedno pa se je nad bojni hrup dvigal strahovit krik po vodi. Godvin in Wulf nista vedela, kaj se je zgodilo, kajti dim in prah sta jima jemala vid. Nastal je divji bojni metež in vitezi, pri katerih sta bila, so rezali goste saracenske vrste, puščajoč široke sledi mrtvih za seboj. Ko so ustavili konje in si obrisali pot s čela, so spoznali, da se nahajajo s tisoči drugih na vrhuncu strmega griča, poraščenega s suho travo in grmovjem, ki so ga že zažigali.

»Križi! Križi! Zberite se okrog križa!« je zaklical nek glas in ozrši se, so ugledali črni, z dragulji posuti kos pravega križa stati na neki skali, poleg njega pa je stal akrski škof. Tedaj pa se je vzdignil dim goreče trave in ga ni skril.

(Dalje.)

Balkan in njegovo žensvo.

(Ivanka Klemenčič.)

Veliki angleški socialni reformator in stol socialne pravčnosti, John Ruskin, je na nekem javnem predavanju izrekel trditev, da noben mož na zemlji še ni prav živel, ni postal velik v pravem pomenu besede, ako ga ni očistila ženska ljubezen, ni okrepilo žensko junaštvo, ni vodila ženska blagost.

Sam o sebi pravi, da se ima za vse svoje duševno bogastvo zahvaliti edino-le strahu in načinu, kakor ga je mati seznanjala s sv. pismom.

Tudi Napoleon Veliki je priznal, da se ima za svojo veličino zahvaliti edino-le svoji strogi, a neizmerno požrtvovalni in junaški materi. Sploh je zgodovina polna zgledov, da so imeli veliki možje plemenite, požrtvovalne matere.

Ako velja to za posameznika, pa velja še v veliko večji meri za cele narode. Naši sosedje Nemci, katerim veličine ne moremo odrekati, radi poudarjajo, da sila nemškega plemena temelji v njegovem čednostnem požrtvovalnem ženstvu.

Bolgarke.

Začnimo pri Bolgarih, ki se jim splošno daje prednost med balkanskimi narodi, češ, da so kulturno, gospodarsko in politično najzanesljivejši in najodličnejši činitelj na Balkanu.

Ravno pri Bolgarih zavzema žena najodličnejši položaj, ravno pri njih je žena najbolj čislana in spoštovana ter uživa tudi v družini iste pravice z možem.

To je čisto naravno.

Bolgar je globoko veren: žena je najboljša čuvarica vere; z njo je v nežna otroška srca in tako ohranja od roda do roda. Bolgar je raven in čednosten: žena je vzor čistosti, svečenice družine. Bolgar je deloljuben: v ženi najde najlepši vzor pridnosti, svojega najboljšega pomočnika. Bolgar je vztrajen: žena mu je v tem najboljša opora. Bolgar je na-

predka željan: dobro ve, da bi brez zene bil napredek počasen in polovičen, zato jo z vsakim korakom skrbno dviga za sabo.

Bolgarija je pretežno poljedelska dežela: 80% prebivalstva se bavi s poljedelstvom. Bolgarka je torej predvsem poljedelska, kmečka žena. To pa od srca in iz prepričanja.

Značilna za Bolgara je njegova silna ljubezen do zemlje; imeti kos lastnega zemljišča in ga obdelovati s svojimi ljudmi in svojo živino — to je za Bolgara največja sreča. Ko je leta 1877. postal Bolgar s svojo ženo in svojimi otroci svoboden in so se prodajala begovska posestva, tedaj so se Bolgari kar vrgli na kupovanje zemlje. Jemali so denar na posodo od oderuhov tudi po 150% obrestih, samo da bi vsak postal gospodar kosa zemlje. Potem pa so se z naravnost strastno vnemo lotili dela. Iz turškega suženstva pa seveda niso prinesli v svobodo skoro nikakih pripomočkov za obdelovanje polja: imeli so le nerodne lesene pluge, živine nič ali pa le kako suho kljuse ali osle. Pa Bolgara to ni oviralo: Upregel se je poleg živinčeta še sam v plug, ako pa sploh živine imel ni, sta vlekla plug skupaj z ženo. Da je le delo šlo naprej.

Seveda pa bi se kljub tej obupni pridnosti ne bili mogli obdržati, ako bi se ne bila ustanovila poljedelska banka, ki jih je iztrgala iz rok oderuhov in jim dala denar po 8%.

Kako priden, vesten in vztrajen poljedelec je Bolgar, priča nam zlasti tudi okol-

nost, da so Bolgari izvrstni vrtnarji in pridelovalci zelenjave. Vrtnarstvo zahteva največ skrbnosti in neprestanega dela, ako hočemo, da vspeva. Bolgari pa niso le svoje lastne dežele spremenili v neštete vrtove, marveč imajo pridelovanje zelenjave tudi v Rumuniji, Srbiji, na Ogrskem, Hrvaškem in v bližnjih ruskih pokrajinah v svojih rokah. V tisočih in tisočih gredo spomladi v omenjene kraje, kjer obdelujejo najete vrtove in prodajajo zelenjavo, na zimo se pa z zaslužkom vračajo domov k svojim družinam.

Vso to veliko Bolgarjevo ljubezen do zemlje, veselje do poljedelstva in vrtnarstva, njegovo pridnost in vztrajnost deli z njim njegova žena.

Položaj bolgarske kmetice ni ravno lahak. Saj je razun hrane v veliki meri še tudi vsa obleka prideluje in izdeluje doma. Narodna noša je vsaj zunaj na deželi še zelo v navadi. In vse, kar ima Bolgar in njegova družina na sebi, vse se je napravilo doma. Na svojem polju je pridelal lan in konopljo, domače ženstvo je trlo, predlo in tkalo, šivalo in vezlo, dokler ni bil oblečen gospodar in vsa družina od vrha do tal. Za volneno obleko so dale volno domače ovce in pridne domače ženske roke so jo pripravile in predale v obleko. Taka domača obleka nekaj časa drži in denar, ki bi ga sicer kramar dobil, ostaja kot prihranek ali pa se izda za razširjenje posestva, za nakup živine, strojev itd. Ni čuda, da bolgarski kmet tako krasno napreduje in nobene revščine ne pozna.

S kuho Bolgarka nima preveč dela,

ker še vedno upajo na to, da zmaga ideja Karlistov.

NOVA FRANCOSKA VLADA.

Briand je prevzel nalogo, da sestavi novo francosko vlado. Sestavil bi rad vlado, v kateri bi bili zastopani napredni radikalci (Dommergue in Rayrand), neodvisni (Viviani) in zelo zmerni (Thierry) socialni demokrati. Govoril je tudi z Ribotom, Combom in Etienneom. Nadaljevali name-rava Poincaréjevo politiko. Poincaré in Fallieres mu gresta zelo na roko, a nastajajo ovire, ker se Bourgeois brani prevzeti zunanje zadeve, Delcasse se pa tudi brani, da prevzame mornariško ali pa vojno ministristvo.

VELIKI ČASNIKARSKI KONGRES

bo zboroval leta 1914 v Leipzigu, kjer bo istočasno razstava knjigotrštva in grafičnih izdelkov. Meseca septembra 1913 pa zboruje v Haagu restringirani časnikarski kongres.

Dnevne novice.

+ »Eco del Litorale« in naši poslanci. Sobotni »Eco del Litorale«, organ laške katoliške stranke, napada vehementno dr. Šusteršiča, češ, da so se mu prišli baje pokloniti na Dunaj voditelji laške goriške liberalne stranke, in sicer v svrhu sklicanja goriškega deželnega zbora. Imenuje ga ironično načelnika Kranjske, Primorske, Ilirije, Dalmacije, Slavonije in Bosne. On naj bi bil edini sovražnik italijanskega ljudstva v avstrijskem parlamentu. Današnja (ponedeljska) številka pa pripoveduje bajke, kako sta baje župan goriškega mesta Bombig in dr. Šusteršič sklenila kompromis, na podlagi katerega naj bi dr. Šusteršič dose-gel, da se skliče k zasedanju goriški deželni zbor, a kot nagrado za to bodo pa Italijani prepustili Slovincem pri občinskih volitvah v goriški občinski zastop drugi razred. Letošnji pust na ta list precej čudno vpliva.

+ Iz krogov slovenskih akademikov. Nemški vladni kurz, ki postaja zadnja leta tudi na Kranjskem z vsakim dnem bolj oči-ten in ki ni samo v germanizaciji uradov, ampak — kar nam je še mnogo bolj škodljivo — v germanizaciji uradniškega aparata, je zadostno dejstvo, ki se mora v slovenski politiki javnosti prav resno obravnavati. Čeravno še o nad-produkciji slovenskega akademikega naraščaja nikakor ne more govoriti, je položaj onih, ki mislijo stopiti v katerokoli državno službo, več kot neprijeten. Treba pri tem še upoštevati, da je večina absolviranih slovenskih akademikov gmotno slabo situirana. Kako hudo je za mladega, idealnega človeka, ko ga po trudopolnem študiju in trpljenju v tujini doma čakajo same neugodnosti, ko mora od Poncija do Pilata, da sploh dobi kako brezplačno mesto praktikanta, oziroma da se mu vsaj obljubi, da ga v doglednem času dobi. Pri-tisek nemškega »Volksrata« pri nastavljanju Nemcev v naši deželi, še bolj seveda izven Kranjske, se čuti takorekoč na dlan. Ni ga mesta, ki bi ga »Volksrat« ne iz-taknil in ne rezerviral za svojce. Celo na Kranjskem so nekateri upravni oddelki za domačine več ali manj izključeni. Znani so nam slučajji, ko doktorji juris cela leta za-man čakajo na sodno službo v domovini, nasproti pa so jim mesta na Gor. Štajerskem skoro na ponudbo. To sistematično izirivanje Slovincem iz domovine bo treba z vsemi silami preprečiti. Slovence poš-

ljajo na Rusko, na Špansko, v Afriko, celo v Novo Zelandijo, dočim sede med nami — Nemci. Tudi na Slovenskem mora ve-ljati za uradniška mesta — narodnostni ključ!

+ Prvi solnčni žarki na Hrvat-skem. Dubrovniška »Prava crvena Hrvatska« piše, da so dogovori med koalicio in ministristvom v Pešti po-voljno uspeli in da bo po vsej priliki imenovan za bana Rakodczay — Hrvat, ki je že kot bivši ban odločno po-kazal, da ga ni volja, hlapčevsko se podvreči tujim rokam. Kot sekcijski šefi se imenujejo Popović in Mažuranić. Na ta način bi se vsaj malo zado-voljil hrvatski narodni ponos. Preosta-ja le še, da koalicio pošteno izvrši pakt s pravaši in da se v Banovini prične z rodoljubnim delom, ki je po tolikih žalostnih izkušnjah neobhodno potrebno.

+ Čuden slučaj. Zunanje posle turške države v času, ko gre to nekda tako mo-gočno cesarstvo nasproti svojem koncu, vodi kristjan, Noradunghian-effendi. Sedanji turški zunanji minister je namreč krščanske shizmatične vere in pripada onemu narodu, ki so ga Turki vedno preganjali, a r m e n s k e m u. Se-daj ta mož rešuje zadnje, kar se od Tur-čije sploh še da rešiti.

+ Volitev v okrajni šolski svet. V po-nedeljek, dne 20. januarja, se je vršila v Radovljici pri c. kr. glavarstvu volitev za-stopnika kmečkih občin za sodni okraj Ra-dovljica. Volitve se je udeležilo čez 70 ob-činskih svetovalcev in županov celega sodnega okraja. Zastopnikom kmečkih občin v okrajni šolski svet je izvoljen dr. Janko Benedik, zdravnik na Bledu, in njegovim namestnikom Janez Finžgar, žu-pan na Breznici. Dobila sta večino glasov, prvi 59, drugi 71; nekaj glasov je bilo raz-cepljenih. Liberalci niso dobili niti enega glasu. Cel okrajni šolski svet radovljiški je razven dveh zastopnikov učiteljstva po-polnoma v rokah somišljenikov S. L. S.

+ Srbski glas k izjavi g. Cezara Aka-čiča. Glasilo srbskih radikalcev »Zastava« komentira znano izjavo Akačičevo o sta-lišču pravašev do Srbov doslovno tako-le: »Ta Akačičeva izjava je povsem rodo-ljubna in opravičena želja. Srbi in Hrvati morejo postati važen faktor samo tedaj, če so složni. Inače, kdor ne mara brata za brata, ima tujca za gospodarja. Naj pravaši kot katoliki čuvajo svoje verske svetinje, kakor bodo tudi Srbi čuvali svoje, ali do-kljer drug drugemu ne vsiljuje svoje vere, dotlej lahko živita v slogi in v bratskem sporazumu delujeta za ustavne pravice in svoboščine svoje domovine. V Akačičevi izjavi vidimo poročstvo boljših časov. Srbi ne bodo šli več na led madžaronskim lažem, ki bi radi videli, da bi napravili Srbi podlago za absolutizem. To se ne sme več ponoviti. Različne spekulante in tujinske emisare mora srbsko ljudstvo prezreti.

+ Hrvatsko-slovenske zadeve. Iz Zagreba se nam naznanja: Nedeljo, 26. t. m. ob 5. popoldne predava v hrvaškem kat. akademskem društvu F. Tersegla v temi: »Da li možemo biti još kršćani?« (Odgov-or na slično pitanje prof. Euckena.)

Liberalna zveza gasilnih društev v Ljubljani. Nedavno smo poročali, da de-želni odbor ne priznava ljubljanske zveze gasilnih društev kot strokovne organiza-cije. Na razna nam dohajajoča vprašanja pojasnujemo, da smatra deželni odbor to

zvezo za povsem strankarsko, strogo liberalno organizacijo, in je »nepristranost«, ki si jo pripisuje, samo krinka. Toliko na znanje in pa — v ravnanje našim gasilnim društvom. Kakor čujemo, razpošilja ta gasilska zveza ravno- kar na gasilna društva svoje tiskovine, da se ji dološljejo inventarji, imeniki članov in pa — kar ji je seveda glavno — letni denarni prispevki. Ker je edina od dežel- nega odbora priznana strokovna gasilska organizacija, kakor smo že poročali, de- želni gasilski svet, gasilnim društvom v danih razmerah ne bo težko odločiti se glede načina, kako se jim je obnašati na- sproti drugi gasilski organizaciji in kaj jim je storiti z ozirom na doposlane jim po-zive.

— Iz Postojne. Pri volitvi v c. kr. okr. šolski svet sta dobila zastopnika učitelj- stva liberalne »Zaveze« 55 glasov, Slo-mškarji so oddali praznih 17 glasov. Mi smo z izidom prav zadovoljni. Pomisliti je tre- ba, da je naš okraj z ozirom na učiteljstvo najbolj zagrizen na celem Kranjskem. Čes- nikova trdnjava se maje in vsak lahko preračuna, kdaj se bo podrla. Sicer pa po- vemo tistim 55 učiteljem, da g. Česnik ne bo imel v okrajnem šolskem svetu prav nobene moči. Zato pozivljamo vse tiste 55tere, naj se v vseh zadevah obračajo na g. Česnika, pa prav gotovo ne bodo — ni- česar dosegli. Kogar kdo voli, tam naj išče pomoči!

— Učiteljske vesti. Za definitivno učiteljico v Dobrniče pride učiteljica Alojzija Maurin iz Cerkelj. — Za pro- vizoričnega učitelja na ljudski šoli v Višnjigori je imenovan I. Stegovec.

— Kapelnik — cerkveni ropar. V Mostarju so prijeli 30letnega, bivšega veteranskega kapelnika Vanovša, ki je v sarajevski katedrali vlomil v taber- nakelj, vzel monštranco, jo razbil in posamezne kose prodal starinarjem. Vanovša so odpeljali v Sarajevo. Deja- nje opravičuje z bedo.

— Nagla smrt. V gozdu pri Kranju so našli mrtvo 76 let staro Marijo Malenšek. Zadel jo je kap.

— Nova častniška mesta. Za stalno evidenco vo'nih konj v posameznih okrajih se ustanove posebna častniška mesta v do- polnilnih okrajih. Za ta mesta pridejo v poštev predvsem umirovljeni častniki in bivši konjeniški častniki, ki so sedaj pride- leni drugim oddelkom.

— Obešenega so našli v Orehov- ljah, občina Predoslje, 45 let starega posestnika Jakoba Malenška. Vzrok samoumora je neznan.

Primorske vesti.

— Izobraževalno društvo pri sv. Ivanu pri Trstu. V nedeljo dne 19. t. m. se je v Sv. Ivanu pri Trstu vršil ustanovni občni zbor katol. slov. izobraževalnega društva. Prejšnje društvo je vsled neugodnih raz- mer prenehalo, sedaj pa se je zopet usta- novilo novo društvo, ki obeta velikega sadu na polju katoliške izobrazbe v trža- ški okolici. Svetioivanski g. kaplan Zavaddal je kot predlagatelj društvenih pravil in skli- calil shoda otvoril zborovanje ter raz- ložil potrebo in namen izobraževalnih or- ganizacij. Nato je g. dr. Malnerič pojasnil veliki kulturni pomen katoliških izobra- ževalnih organizacij, katoliške prosvete na- sproti individualizmu, socializmu in drugim modernim zmotam ter dokazal potrebo katoliškega idealizma pri izobrazbi raz- uma, volje in čustva. Po volitvi odbora in preglednikov je govoril g. jurist Vrtovec o narodnosti in katoličanstvu s posebnim ozirom na Slovence in na tržaške razmere. V svojem ognjevitnem govoru je med dru- gim pokazal na veliki napredek katoliških izobraževalnih organizacij na Slovenskem, na to kulturno armado, ki daje ljudstvu toliko silo in ki vznemirja naše narodne in verske nasprotnike; Trst pa, ogrožen od dveh strani, potrebuje ravno najbolj te kul- turne moči. Poslušalci so z odkritim na- vdušenjem pritrjevali besedam g. govornika. Na novo ustanovljeno društvo so po- zdravili: v imenu slov. kršč. soc. zveze v Gorici g. Vrtovec, v imenu slov. kat. izobr. društva v Trstu g. Stanič, ki je opozoril na to, da se zlasti zadnji čas čujejo na Tr- žaškem glasovi iz mlajših radikalno-libe- ranih vrst, ki so strupeni sovražniki naših verskih vzorov; v imenu slov. katol. izobr. društva v Škedinju pa je prinesel novemu društvu braski pozdrav njegov predsednik g. Šuman. — Naša himna »Lepa naša domo- vina« je zaključila lepo zborovanje, ki se je vršilo tako, da si od njega res lahko obe- tamo lepih uspehov.

p Smrtna kosa. Včeraj zjutraj je umrl v Gorici glavni blagajnik »Monta«, Karol Pich. Pokojni je bil v Gorici občeznana in spoštovana osebnost.

p Slovenska otroška zabavišča v Gorici. V Gorici so se ustanovila toli po- trebna slovenska otroška zabavišča, ka- tere vodi društvo »Mladinoljub«, ki se je nalašč za to ustanovilo. V »Malem domu« in starem semenišču se zbira vsako nede- ljo blizu 100 otrok.

p Nagla smrt vsled alkohola. Mrtvega so našli v Smasti 66letnega Korenovega

strica Janeza Ivančič. Zvečer je šel zdrav spat — zjutraj je bil mrtev. Vzrok alkohol.

p Truplo v morju. Iz morja so včeraj potegnili v Trstu truplo 45 let starega že- lezniškega delavca Ivana Sila, katerega so pogrešali že cel mesec.

Promet parobrodne družbe »Dal- matia« je znašal leta 1912. 4490 potovanj s 551.988 potniki in 148.837 tonami trgov- skega blaga. »Dalmatia« v kratkem po- moži svoj promet z dvema novima paro- brodoma.

Koroške novice.

k Na delu za ljudstvo. V Ukvah v kanalski dolini se je v nedeljo, dne 19. t. m. popoldne ustanovilo katoliško izobraževalno društvo. Govoril je na ustanovnem obnem zboru dr. Rožič. Lepo število mož, fantov, deklet in se je zbralo na zborovanju. — V Kosta- njah se je vršil dne 19. t. m. shod, na katerem je poročal gospod Smodej. Shod je bil dobro obiskan. — V Med- gorjah se je vršil shod izobraževalne- ga društva Na shodu je govoril prof. Ehrlich. Shod je bil dobro obiskan. — V Logav. i se vrši v torek, dne 21. t. m., in sredo, dne 22. t. m., socialni te- čaj. Govorijo dr. Rožič, urednik Smo- dej, dr. Erlich, msr. Podgorc, župnik Ražun in g. Fritz.

k Sedovi nemško-nacionalne kulture. Grabštanj (Koroška): V sobotnem »Sloven- cu« se imenuje razmerje 28 : 26 med za- konskimi in nezakonskim rojenci: Koroška posebnost. Rekord v nemškutarski demo- ralizaciji pa je menda dosegla župnija Št. Peter pri Grabštanju, kjer je bilo leta 1912 izmed 14 rojencev — čuj in sirni — 11 ne- zakonskih in le 3 zakonski.

k Umrla je gospa Pavla Giannoni, soproga ravnateljca realne gimnazije v Beljaku

Štajerske novice.

š Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Kres« v Gradcu priredi predpu- sto veselico v nedeljo 26. januarja 1913 v dvorani restavracije »Goldener Stern«. Sparbersbachgasse 65. — Spored: 1. Tam- buranje društvenega tamburaškega zbora 2. V.Vodopivec: Bratje v kolo, mešan zbor 3. I. Ocvirk: Rožmarin, mešan zbor. 4. Pe- žirovnik: Venček narodnih pesem, mešan zbor. 5. Feldbebel Kanon. Komičen prizor 6. Dr. Krek: Tri sestre. Igra v treh dejanjih 7. Vesela postopača. Komični prizor s pet- jem. — Prosta zabava s šaljivo pošto, ku- pleti, petjem in tamburanjem. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. — Predprodaja vstopnic v društvenih prostorih po 50 vin, pri blagajni na dan veselice po 60 vin.

š Bralno društvo v Konjicah priredi prihodnjo nedeljo veselico. Prijatelji dru- štva na poštenu zabavo!

š Studenci pri Mariboru. V zadnjem času so se v različnih slovenskih listih tu- kajšnje občinske volitve izrabljale v stran- karske namene. Resnici na ljubo konstatir- amo, da se teh volitev ni udeležila nobe- na slovenska stranka oficijelno, temveč se je sestavil domači odbor, ki je vodil vo- litve in se oziral edinole na domače raz- mere. Pač pa so moralno in gmotno pod- pirale ta odbor obe slovenski stranki, kar je hvalevredno in za tukajšnje razmere edino pravilno. — Volilni odbor.

š Radi razžaljenja Veličanstva je bil obsojen v Gradcu 52 let stari briv- ski pomočnik Jožef Labič na 14 dni težke ječe in na izgon.

Podzemski požar. Na kranjsko- štajersko - hrvaški meji blizu Samo- bora se nahajajo gozdovi veleposestni- ka pl. Kiepacha. Pod temi gozdovi se nahajajo premogove plasti; do pred 5 leti so tu kopali premog. Sedaj je pa v premogovih plasteh nastal ogenj, ki se vedno bolj širi. Dim prihaja na mno- gih mestih iz tal, vrh hriba pa ima ob- liko ognjenikovega žrela. Dva kmeta, ki sta hotela v notranjost, sta našla smrt. Vročina je taka, da se je vse drevje v obližju posušilo. Na gašenje radi prevelikih stroškov ni misliti.

Ljubljanske novice.

lj Mesečna konferenca Sod. SS. C. J. za mesto Ljubljana se vrši v Alojzijevišču (I. nadstropje) dne 22. januarja (v sredo) ob 5. uri popoldne. Pred konferenco običaj- na pobožnost v kapeli.

lj Katoliško društvo za delavke je priredilo preteklo nedeljo v Ljudskem Domu lepo uspel zabavni večer. Pev- ski zbor je zapel prav okusno tri krat- ke pesmice; sanjavo, mehko in poezije polno dr. Schwabovo kompozicijo »Večer na morju«, H. Ludwiga šaljivo in razposajenemu veselemu času pri- merno igro: »Zabec in žabica« in J. Malatovo mazurko, zelo karakteristič- no češko narodno: Kmetič. Zelo toplo sta bila pozdravljena tudi dva pevska prizora: »Gospodične in dekleta« in pa »Moderna dama«, ki nam v lepih melodioznih stavkih slikata par vo-

ker zelo priprosto žive; glavna skrb ji je v tem oziru k r u h, ki zavzema v hrani prvo mesto in ga v hiši ne sme nikoli manj- kati. Zato se mešenje kruha nahaja tudi na prvem mestu med žensitnimi segami. — Tudi pospravljanja nima Bolgarka odveč, ker je priprosta kmečka hiša skoro brez vsake oprave; tudi tla so mnogokje samo steptana zemlja. Kjer pa imajo lesena tla in postelje je vse vedno tako čisto in oprano, da se kar sveti.

Bolgarka ima na skrbi tudi živino, ve- činoma pač koze, ovce in perutnino, kar pa da časih še več in neprijetnejšega dela, nego govedoreja.

Vrt je pri vsaki hiši — pa se tudi goji in zaliva. V nobenem vrtu poleg koristnih rastlin ne sme manjkati cvetlic, ki jih doli vse bolj ljubijo nego pri nas in se z njimi kitijo ob vsaki priliki, zlasti mladi ljudje.

Poleg vsega tega velikega dela pa Bol- garka še najde časa za domačo obrt: izde- lovanje preprog (kilimov), ki so na dobrem glasu in ki donajajo — v kolikor jih ne porabijo za okrašenje domače hiše — mar- sikak groš.

Kako lepe in dobre lastnosti dičijo Bolgarko tudi ne glede na pridnost in go- spodarsko sposobnost, nam morda najboljše dokaže dejstvo, da se vsak Bolgar takoj oženi, kakor hitro more preživeti družino; velika večina se jih oženi že do 30. leta, za vedno sam pa skoro niti eden ne ostane. Bolgar čez vse ljubi svojo družino, nanjo misli neprestano tudi v tujini, zanjo žrtvuje svoj trud in svoje žulje do zadnjega beliča. Med Bolgari ni pijancev.

To je tedaj po eni strani najboljše iz-

pričevalo za Bolgarko, na drugi pa njena velika sreča in sreča vsega naroda. Neza- konskih mater in otrok, teh žalostnih prič nezdravih socialnih razmer, na Bolgarskem skor ne poznaajo. Ako se kaj takega pri- peti, so to gotovo priseljenci, nebolgari.

Na šolskem polju je Bolgarski na vse strani odprta pot do izobrazbe. Progimna- zije, gimnazije in druge srednje šole, dalje univerza in akademija umetnosti — vsa ta ognjišča znanosti in izobrazbe je Bolgar ustanovil za svojo mladino brez razlike spola, pristopna so tako fantom kakor de- kletom. Razven tega je še posebej 12 iz- ključno ženskih gimnazij in 200 ženskih strokovnih in gospodinskih šol, ki so jih sprva ustanovila razna dobrodelna in iz- obraževalna ženska društva, sedaj pa skrbi zanje deloma država, deloma pa drugi či- nitelji.

Za izobrazbo svojih otrok žrtvuje Bol- gar, če treba, vse svoje premoženje. V tem oziru kar pretirava. Svoje sinove in hčere pošilja v inozemstvo, tako da najdemo zla- sti v Parizu in Švici vedno mnogo bolgar- skih študentov in študentk. To ima svoje slabe posledice v tem, da se je zunaj iz- šolana Bolgarka precej vrgla po zapadu in odložila narodno nošo, za njo pa tudi dru- go gosposko ženstvo; Srbkinje so v tem oziru mnogo bolj narodno-zavedne, kakor bomo pozneje slišali.

Ženskih organizacij je na Bolgarskem precej: 42 raznih dobrodelnih, izobraževal- nih in modernih ženskih društev, ki so si osnovala svojo »Zvezo« že leta 1901.

(Dalic.)

dob iz ženskega življenja. Društvene diletantke so pa podale dva šaljiva igrokaza: »Lep zaslužek« in »Pri gospodu«. Oba sta polna šale in raznih več ali manj komičnih situacij in značajev. Gospodične igralke so vse te v hitrem tempu menjajoče in vršeče se prizore z znano igralsko rutino podale in žele za to zasluženo priznanje.

Ij **Danes zvečer** ob 8. uri predava v dvorani Ljudskega Doma na galeriji gospod profesor **Marinko iz Kranja o francoski delavski organizaciji**.

Ij **Na oklicih so:** Rudolf Bunc, knjigovodja, z Marijo Bizjak. — Janez Jurkovic, strojevodja, z Antonijo Krašovec.

Ij **Z državne obrtne šole.** Inženir Viktor Trnšek je imenovan za učitelja v devetem činovnem razredu na tukajšnji državni obrtni šoli.

Ij **Pogreb umrlega cesarskega svetnika Iv. Murnika** se je vršil včeraj ob obilni udeležbi, posebno odličnjakov raznih korporacij in društev. Pogreba so se med drugimi udeležili deželni predsednik baron Schwarz, dvorni svetnik Chorinsky, fin. ravnatelj dvorni svetnik Kliment, prošt dr. Elbert, deželnega glavarja namestnik baron Lichtenberg, deželna odbornika dr. Zajec in dr. Triller, župan dr. Tavčar, predsednik Kmetijske družbe komerčni svetnik poslanec Povše in ravnatelj Pirc, predsednik trgovske in obrtne zbornice Knez, svetnika trgovske in obrtne zbornice Kregar in Ložar in mnogo drugih odličnjakov. Zalostinke je pel zbor »Merkurja«. Z rajnim Ivanom Murnikom je izginila iz našega javnega življenja markantna oseba. Za časa Janeza Bleiweisa je bil Ivan Murnik desna roka Bleiweisova, pozneje je pa prešel v narodnonapreden tabor. Ohranil si je pa vendar mnogo idealov iz stare dobe, predvsem se je odlikoval z dobrim srcem in darežljivo roko. Bog mu bodi plačnik.

Ij **Osebnost vest.** Glavno ravnateljstvo zavarovalne družbe »Avstrijski Feniks« je ugodilo prošnji dolgoletnega ravnatelja tukajšnjega zastopstva zavarovalnice »Avstrijski Feniks« g. Frana Prosenca za stalno vpokojitev, istočasno je pa imenovalo za ravnatelja tukajšnjega generalnega zastopstva c. kr. priv. zavarovalne družbe »Avstrijski Feniks« g. Vladimirja Fišerja.

Ij **Umrli** je danes jutraj najstarejši mož šentjakobske župnije, hišni posestnik g. Jakob Majce, star 97 let, oče g. Mihaela Majce, gostilničarja in posestnika pri Ribču na Dolenjski cesti in gospe Levč. Naše sožalje.

Ij **Slovensko gledališče.** Danes, v torek (za abonente par) se na vsestransko željo zadnjih v sezoni ponovi Wagnerjeva velika romantična opera »Večni mornar« s primadono zagrebškega deželnega gledališča gđc. Miro Koroščevo kot gostom v vlogi Sente. Sprico izrednega uspeha njenega nedeljskega gostovanja je tudi za nočjo pričakovati velika udeležba.

Ij **Dnevno zavetišče.** »Slovenski učitelj« piše: Ljubljana je jela s hvalevredno brigo skrbeti za zanemarjeno in za duševno zaostalo mladino. V prostorih Rokodelskega doma zbira patronat Vincencijeve družbe lepo število fantičev, ki so pod nadzorstvom skrbnih šolskih sestra čez dan dobro zavarovani. Za dušne slabiče ima Ljubljana posebne razrede v novi šolski stavbi na Prulah. V istem poslopju se je dne 3. januarja t. l. otvorilo dnevno zavetišče za učence 2. in 4. mestne deške šole, ki so med dnevom brez nadzorstva. Sprejemali se bodo otroci, ki so njih starši zaposleni v tovarnah. Brezplačnih mest je 30. Sprejemali se bodo pa tudi otroci proti tedenski odškodnini 1 K 20 vin. Dnevno zavetišče bo vodila mestna učiteljica gospodična Frančiška Lundovala. Za ustanovitev te humanitarne naprave se je posebno trudil nadzornik A. Maier, ki mu gre zahvala in priznanje, kakor tudi deželnemu odboru, ki je dovolil v ta namen posebno učno moč. Enakega zavetišča pričakujemo tudi za deklice. Čujemo, da je patronat Vincencijeve družbe pripravljen poskrbeti tudi za zanemarjeno dekliško mladino, kakor hitro bi se dobil primeren prostor v obližju šentjakobske dekliške šole.

Ij **Pse v kavarno voditi je policijsko prepovedano.** Ta napis visi pri vходу vsake ljubljanske kavarne in ako le stopiš v kavarno tvoje oči nehoti čitajo ta napis. Vzlic temu se ta odredba, ki odgovarja sanitarnim predpisom še vedno ne upošteva in še vedno vodijo gotovi gospodje svoje velike lovske pse v kavarno. Seveda, gospodso sigurni protekcije — a čakajte, pride »državna« policija, takrat pa »flok ali lord« ne bosta uživala protekcije!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Premetenci.

Prochaska, kakor znano, dunajski žurnalisti niso mogli umoriti. Takrat, ko so jutranji dunajski listi pisali, da je Prochaska umorjen, je Prochaska mirno v Prizrenu spal. Tako je bilo tudi tisto jutro, ko so dunajski listi prišli v Prizren. Najprej je te liste vedno čital portir na našem konzulatu v Prizrenu. Ko je dotično jutro vzel v roke dunajske liste in je videl na čelu listov debelo natisnjeno: »Konzul Prochaska ermordet!«, so portirju listi strahu padli iz rok. »Konzul Prochaska, konzul Prochaska!« je kričal portir in drvil proti sobam konzula Prochaska, da ga vidi živega ali mrtvega. Prochaska je bil pa tako živ, kot prejšnji dan. Portir pa je bil cel teden v silnem strahu, ker so cel teden pisali dunajski listi, da je konzul Prochaska umorjen. Sedaj, ko so se morali prepričati tudi dunajski nemški žurnalisti, da je konzul Prochaska živ, so spoznali, da so napravili silno, precej drago neumnost. Posebno pri »Reichsposti«. Spoznali so namreč, da so silno neumno napravili s tem, da so na papirju samo enega umorili, ker da eden ni umorjen, se da hitro dokazati. Premetenci so steknili glave skupaj in v »Reichsposti« je menda isti poštenjak, ki je »umoril« konzula Prochaska, priobčil dolg dopis, v katerem trdi, da so Srbi v vojski umorili 25.000 Arnavtov. Klobuk doli pred temi premetenci! Na Dunaju si pri »Reichsp.« manjše roke, češ, sedaj bo pa to par let držalo, ker da prej ne bomo mogli prešteti kosti vseh 25.000 na papirju »Reichsposte« umorjenih »Albancev«. Nam se pa le čudno zdi, kako so pri »Reichsposti« mogli tako hitro prešteti 25.000 »umorjenih« Albancev. Ali ni to zopet nekoliko preočividna naglica?

Iz slovanskega sveta.

Jasnaja Poljana kmečka last. Tolstega hčerka Aleksandra je poskrbela, da se uresniči želja in volja rajnega misleca, da se njegovo posestvo Jasnaja Poljana razdeli med kmete. Z izkupičkom za dela iz Tolstega zapuščine je Aleksandra od svoje matere grofice Tolstoj kupila Jasnajo Poljano in jo sedaj razdeli med kmete.

Venec na krsto srbskega častnika so 18. t. m. položili splitski Hrvatje. Tega dne je namreč v Splitu pristal Lloydov parnik »Adelsberg«, ki je vozil mrtvo truplo srbskega štabnega majorja Radivoja Filipovića, ki se je pri zavetju Lješe prehladil, dobil pljučnico in ji podlegel. Krsto so spremljali iz Drača trije srbski častniki. Ko je parnik pristal v Splitu, so tamošnji Hrvatje obiskali krsto in položili nanjo venec svežih cvetic s trakovi. Major Filipović je bil eden mlajših ženialnih srbskih častnikov; njegovo delo je bil načrt, po katerem je srbska vojska prišla na morje. Študiral je v Parizu in Londonu. Star je bil šele 32 let. — Včeraj je truplo Filipović došlo v Trst, kjer se je vršil pogreb z ladje na južni kolodvor. »Edinost« pogreb srbskega junaka v Trstu tako-le opisuje: Po cerkvenem opravilu je dvignila krsto četvorica kršnih dalmatinskih mornarjev, ki so do tedaj s svojim kapitanom pobožno prisostvovali obredu, ter so jo odnesli do voza. In tedaj se je razvrstil sprevod: za krsto je stopal prvi poročnik Stojan Marjanović, čvrst mož junaškega pogleda, za njim konjeniški podnarednik M. Krivošić in pehotni narednik Stojan Marjanović (prvi je sicer trgovec, drugi gimnazijski profesor v Belgradu); za temi tržaški srbski konzul in g. Laza Aničić, srbski prvak in dalje vrsta naših ljudi, moških in gospic. Na vozu sta bila dva venca: splitskih Hrvatov in tržaških Srbov. Tržaški Hrvatje in Slovenci niso dospeli, da bi poslali venec, ker so prekasno doznali za ta prehod. Sprevod se je pomikal ob obali do kolodvora južne železnice, med potoma spoštljivo pozdravljen, posebno od slovenskih delavcev, ki so šli na svoje delo. Krsto so spravili v poseben voz in dospe v Belgrad v sredo na večer ali v četrtek jutraj, a od tam odpeljejo pokojnikove zemske ostanke dalje v Čačko, kjer jih pokopljejo v pokojnikovem rojstnem kraju. Spremstvo se je odpeljalo preko Zidanega mosta mimo Ljubljane ob 10. uri dopoldne. Od odhoda je pozdravil srbsko majko s primernimi besedami gosp. Laza Aničić. Spremstvo nosi seboj cel muzej turških trofejev; podnarednik-profesor se je oblekel v turški plašč, da »ne bo na potu trgal svojega«.

Brat ruskega cara, veliki knez Mihael Aleksandrovič, je nevarno obolel. K visokemu bolniku je pozvan profesor Noorden z Dunaja.

Poljaki na Nemškem. V Gradenu-u so se dne 29. m. m. zbrali Poljaki in ustanovili poljsko katoliško stranko. Nova stranka bo v najožjem stiku s sedanjimi poljskimi ljudskimi strankami na Nemškem. Strankarski program pravi, da je Polj-

ska radi tega izgubila svojo politično neodvisnost, ker v ljudskih slojih ni bilo prosvete in politične zavesti. Program stranke je: obramba svobode katoliške cerkve in narodnih pravic in tesna organizacija vsega narodnega dela. Z drugimi poljskimi strankami hoče nova stranka biti v najtesnejših odnosih in se bo v volilnih zadevah ravnala po sklepih vseh poljskih političnih organizacij.

Razne stvari.

Z gledališkega odra v samostan. Ena prvih mažarskih igralk Margita Retteghy iz Miškolca na Ogrskem je te dni dala slovo gledališču ter šla prave sreče iskat k usmiljenkam.

Časnikarica tovarniška delavka. Najuglednejša ameriška časnikarica Mary Boyle O'Reilly, hči znanega irskega agitatorja, je tekom pol leta kot navadna tovarniška delavka delala v vseh newyorških tovarnah za zelenjadne konzerve. Na lastne oči se je prepričala o razmerah v teh obratih, in kakor sedaj poroča, so te razmere še mnogo hujše nego glas, ki se širi o njih. Ameriška vlada je že pred nekaj časom sklenila izvesti natančno preiskavo v teh obratih, sedaj bodo odkritja časnikarice stvar gotovo pospešila. Kongres bo izvolil poseben odsek, ki bo to reč pretresal.

Neprostopljiva vžnja v aeroplanu. Iz Varšave: »Russkoje Slovo« poroča, da je prišel v Plock predstojnik neke oddelčne vasi in je povedal, da se je v njegovem kraju spustil na zemljo neki aeroplan, v katerem sta bila dva tučca. Ko jih je on hotel zadržati, sta ga ona dva vkljub prošnjam in protiviljenju posadila na svoj aeroplan in ga odpeljala nekako šestdeset vrst daleč, nato ga pa pustila izstopiti pri mestu Baru. Sama sta zopet kmalu odletela. Oblasti so prepričane, da je to bil avstrijski vojaški aeroplan.

Bogastvo pomorske proge Hamburg - Amerika. Hamburg, 20. januarja. V današnji skupni seji nadzorstvenega sveta in načelstva proge Hamburg - Amerika so predložili letni sklep za leto 1912. Na podlagi še ne definitivno dognanih števil so dosegli 565 milijonov mark čistega dobička, do čim ga je bilo predlani le 438 milijonov. Ko so odšteli prioriteten obresti itd., še ostane 535 milijonov mark proti 405 predlanskim. Uprava bo predložila občenemu zboru 10 odstotno dividendo, do čim se je leto prej delilo le 9 odstotkov. V preteklem letu je bilo izdanih 48 milijonov mark za gradnjo in nakup ladij. Koncem leta je imela družba 76 milijonov mark denarja.

Nesrečna številka za Turke. Številka 13 je boja tudi za Turke »nesrečna«. Tisti, ki imajo čas, da se s takimi stvarmi pečajo, pravijo, da je prišla turškemu Carigradu zadnja ura, kajti kakor je padel Carigrad leta 1453, katero letnica da, če se seštejejo posamezne številke (1+4+5+3) številu 13, tako da isto število tudi letnica balkanske vojne: 1912 (1+9+1+2).

Ženska moda zadnjih let dela tovarnarjem in trgovcem velike skrbi. Kos za kosom izginjajo deli ženske obleke in zdi se, kakor bi moda nameravala na tem petu do skrajnosti iti. Začelo se je l. 1908 z oblekami v directoire - slogu. Kot prve žrtve teh tesnih oblek so odpadla spodnja krila, potem pasovi, bluze. Vrat se nosi vedno bolj odkrit, ovratnikov se proda nekaj le še med delavskim ženstvom. Odpadli so različni okraski iz trakov, pajčolan tudi ni več moderen. Podloga je pri ženskih oblekah že kar čisto izključena in ako upoštevamo še kratko in tesno krilo, bomo razumeli tovarnarje in trgovce, ki se s strahom vprašujejo, ali bodo ženske sploh še hodile oblečene? Odložiti nimajo več veliko.

Črtanje štirih nezgodovinskih papežev iz uradnih spisov. Učenjaka Duchesne in Genochi sta izjavila sumno o zgodovinskem obstoju štirih papežev iz 9., 10. in 11. stoletja. Njunemu nazoru se je pridružil tudi sveti oče Pij X., nakar so dotične štiri papeže črtali iz vatikanske uradne kronologije. Papež Pij X. je torej za sv. Petrom 259. poglavar katoliške cerkve in ne 263.

Ruska špionaža v aeroplanih? Nad galiskimi mejnimi garnizijami so že opetovano opazili krožiti ruske aeroplanne. Minole noči je nad Jaroslavom zopet krožil neki ruski aeroplan, ki je s pomočjo metalcev svetlobe raziskoval pokrajino. Eno zadnjih noči je pa neki ruski aeroplan padel na tla, o čemer se je pilot — ruski štabni častnik — ubil. Ker je špionaža ruskih aeroplanov s tem nedvomno dokazana, so avstrijske vojaške oblasti odredile, da se bo odslej na vsak aeroplan, ki bi se ponoči prikazal nad utrdami, streljalo.

Avtomobili v italijanski artiljeriji. Italijanski listi poročajo, da so izkušnje v libijski vojni nagnile italijansko vojno ministrstvo, da bo iz artiljerije polagoma odpravilo vozno živino ter jo nadomestilo z

avtomobili. Spočetka se bodo avtomobili uporabljali za postransko službo, sčasoma pa tudi za prevažanje topov, streljiva itd. Ministrstvo je že storilo korake za nabavo 70 avtomobilov za vojne svrhe.

Velika železniška nesreča. Pri postaji Szent Laszlo na Ogrskem je zavozil mešanec v neki tovorni vlak. Poškodovanih je osem voz, en izprevodnik je ubit.

Kolera v Odesi. Za kolero so v Odesi umrle štiri osebe.

Krvolitje, povzročeno po umobolnih ljudeh. Neki desetak 18. pešpolka, ki mu je otemnel um, je 19. t. m. v sobi za moštvo v Nevisinju streljal na vojake in tri može rani, enega pa ustrelil. Straža je desetnika, ki se je obupno branil in deloma poslopje zažgal, 20. t. m. zjutraj ustrelila. V boju z njim je izgubilo življenje pet vojakov, eden je bil nevarno, dva pa lahko ranjena. — V vasi Launwill, Švica, je streljal 24letni umobolni krojaški pomočnik Maks Brauner iz svoje hiše. Zadel je štiri osebe, izmed katerih je ena umrla. Blaznika so morali oblegati in so ga le z velikimi težavami premagali.

Nezgod generalnega majorja Ferratija. Poročali smo, da je laški generalni major Ferrati 20. t. m. v Speciji ob strelnih vajah padel iz razglednega stolpa in se smrtnonevarno poškodoval. O nezgodi se pa še dodatno poroča: Ob strelnih vajah je eksplodirala kroglica in kosce šrapnele je zadel generalnega majorja Ferratija na desnem sencu. Umirajočega Ferratija so prenesli v bolnišnico.

Stavka delavcev v mestni krakovski plinarni. Krakov v temi. Radi plačilnih diferenc so pričeli delavci mestne plinarne v Krakovu 20. t. m. stavkati. Ker je stavka splošna, mesto ni bilo razsvetljeno.

Tožbe za odškodnine 30.000.000 K. Svoji žrtve strašne pomorske nesreče »Titanica« so vložili tožbo v višini 30 milijonov kron proti »White Star« progi, lastnici »Titanica« in sicer pri newyorških sodiščih. Harries, vdova ponesrečenega gledališkega ravnatelja, zahteva sama 4.800.000 K, poleg tega pa še 12.000 K za njene izgubljene bisere in 21.000 K za izgubljeno možovo prtljago. Vdova znanega ponesrečenega pisatelja Futrella in neka Howardova pa zahtevata vsaka 1.500.000 K odškodnine, vdova slikarja Milleta pa zahteva 480.000 K.

Bombni napad na »Hišo Pija X.« v Milanu. Polnoči 16. t. m. sta vrgla 2 neznanca bombo v Via Vittorio Alfieri v Milanu pred »Hišo Pija X.«, ko so ljudje že spali. Prestrašeni prebivalci so za silo oblečeni bežali na ulico. Eksplozija je bila tako silna, da so bile pobite vse šipe na Pijevi hiši in na sedmi mestni ljudski šoli. Hiša Pija X. je tudi močno poškodovana. Stopnice v klet so porušene. »Corriere della Sera« poroča, da je šlo za političen napad proti katoličanom. V »Hiši Pija X.« so nastanjena katoliška mladeniška društva, ki štejejo približno 1000 članov. V bližini hiše so ustanovili anarhisti nedavno mladeniški anarhistični krožek, katerega člani so vedno mlade katoličane nadlegovali. Pozneje so krožek razpustili. Sumijo, da so napad izvedli bivši člani anarhističnega krožka.

Smrt radi ogljika. V Spodnjih Goricah so našli v jutro v sobi mrtvega 48letnega podajača Klopferja, 50 let staro perico Oblakovo in njeno dveletno dete Katarino. Vsi trije so se zadušili z ogljikom.

Zdravi, močni zobki prodro brez bolečin.

Razvoj malih otrok v starosti dojenčkov se izredno pospeši z rednim zavzivanjem lahko prebavljive in redilne Scottove emulzije. Pred vsem se pa izkaže učinek tega izbornega krepljivega sredstva za otroke še prav posebno v dobi, ko imajo dobiti zobke. Scottova emulzija vsebuje namreč za rast zdravih in močnih zob tako potrebne apnenčeve soli. Malčki ostanejo vedno živahni in niti najmanj ne občutijo kakšnih bolečin, ko imajo dobiti zobke.

Scottova emulzija se lahko jemlje v vseh letnih časih in njena učinkujoča moč je neizpremenljiva; seveda mora biti zato prava Scottova emulzija in nikaka ponaredba.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 0 vin. v znakah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu pošiljatev poton lekarnice za poskušnjo.

Naravna

Bilinska kislá voda

najbogatejši alkalični (natron - lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti bilinske izvolite vprašati hišnega zdravnika. 3851

Naročajte „Slovenca“.

Poraba žaganja. Ze preje je bilo znano, da se s primernim kemičnim postopanjem dobi iz lesnih odpadkov 25 odstotkov sladkorja. Ob tem se dobe pa še drugi postranski proizvodi, ki niso brez vrednosti. Sedaj so dognali, da je lesni sladkor pomešan z odpadki navadnega sladkorja, izborno krmilo za živino. Napravi se pa lahko iz njega tudi najboljši špirit. Neki londonski strokovnjak je izračunal, da bi tovarna, ki da ne teden 200 ton žaganja, lahko napravila na leto 140.000 hl najboljšega špirta.

Skrivnost zdravnika. Iz Berolina poročajo: Dr. Friedman, ki trdi, da je iznašel uspešno zdravilo proti jetiki, se brani pokazati zdravnikom in medicinskim družbam uspeh svojega zdravila. Zdravnik hoče to zdravilo obdržati za sebe, da izvleče iz njega kolikor mogoče veliko profita. Mnogo zdravnikov pa je mnenja, da je dr. Friedmanovo zdravilo proti jetiki ravno tako malo vredno, kakor je bilo svoje dni zdravilo dr. Kocha. Dr. Friedman je glede svojega zdravila povedal sledeče: »Deloval sem na podlagi teorije, katero je zastopil dr. Koch, na podlagi katere se more jetika ozdraviti s tem, da se vcepi bacil, ki usmrti jetične bacile. Po dolgotrajnih preizkušnjah na krastčah se mi je posrečilo dobiti bacil, ki umori jetične bacile. Potom vsa denja bacila v kri bolnika je jetični bacil prisiljen, da zgine. Če jetika v bolniku ni še preveč napredovala, ne nastopi z mojim serumom samo takojšnjo zdravje, pač pa se take osebe jetika nikdar več ne prime. Moj serum naredi vsako osebo tako trdno, da se je ne more nobena bolezen več prijati. Prepričan sem, da bo potem mojega seruma jetika ravno tako zginita, kakor so zginito koze, ko se je začelo cepljenje.« — Dr. Friedman neče ozdraviti nobenega bolnika, dokler ni dobil patent na svoje zdravilo. Pač pa je otvoril kliniko, kjer se na skrivnem shaja vsak dan več jetičnih bolnikov. Večina zdravnikov bo čakala toliko časa, dokler ne dobi seruma, nakar ga preišče. Več zdravnikov prinaša svoje bolnike dr. Friedmanu. Zastopniki tujih vlad so povpraševali po dr. Friedmanovem zdravilu, in so z uspehom jako zadovoljni. Dr. Kraus pa, ki je vrhovni zdravnik na berlinski kliniki, jako obžaluje, ker je vest o serumu prišla v javnost, ker je trdno prepričan, da tudi ta serum ne bo ozdravil jetike.

Kaj je z ministrsko odredbo za kinematografe? Kakor znano, je s 1. januarjem t. l. stopila v veljavo odredba netranjega ministrstva, ki ureja obrat v kinematografskih gledališčih. Marsikaj koristnega določa ta odredba v javno varnost in moralno korist širokih slojev in zlasti mladine — toda o uspehih oziroma izvedbi te odredbe ni nič kaj videti. Kako je s to stvarjo?

Telefonska in brzojavna poročila.

MLADOČEHI ZOPER ZADRUŽNO CENTRALNO KASO.

Slovenci kličejo Čehom: »Pri Filippih se vidimo!«

Dunaj, 21. januarja. Danes se je zbral narodnogospodarski odsek. Vlada je predložila odseku zakon o osnutju splošnega kreditnega zavoda za pridobitne in gospodarske zadruge. Dr. Krek je odseku podal svoj referat. Češki poslanci so pa zavzeli nasprotno stališče in mladočeh dr. Franta je predlagal, da se posvetovanja o tem zakonu za 4 tedne odložijo. Med živahnimi protesti Slovencev je večina ta predlog sprejela. Slovenci so Čehom klicali: »Pri Filippih se vidimo!« To se nanaša na vodnogospodarski odsek, kjer so Čehi vladni predložili, kakor znano, zelo visoke račune. Kakor znano, je bila uzakoničev predloge o centralni zadrugi blagajni pogoj, da je Slovenski klub suspendiral obstrukcijo.

× × ×

VELIKI TURŠKI POSVET.

Carigrad, 21. januarja. Divan se skliče šele jutri. Ne ve se eše, ali bo imel le posvetovalni ali odločilni glas. Udeležili se ga bodo: veliki vezir kot predsednik, ministri, senatorji, sekcijški šefi, podtajniki in zastopnik kultura. Diplomatične kroge zelo skrbi, kaj bo ta divan sklenil. Sicer pa vladno časopisje javnost pripravlja na to, da bo Turčija odnehala. Kaj bo sklenil divan, o tem se pa ne da nič sklepati.

TURCIJA JE NAŠLA NOVO REŠITEV ODRINSKEGA VPRAŠANJA.

Carigrad, 21. januarja. Včerajšnji ministrski svet je sklenil velesilam predlagati, naj se v Odrinu uvede mešana turško-bulgarska uprava, egejski otoki pa naj pridejo pod otomanskega cesarskega komisarja pod garancijo velesil.

Pariz, 21. januarja. Porta je baje poslala svojim delegatom v London obvestilo, da bo vprašala divan, ako sme še kaj odnehati, in vsak način pa mora ostati oni del Odrina, v katerem senahajajo sultanove džamije, turški.

ZAVEZNIPI NE MOREJO VEČ ČAKATI.

London, 21. januarja. Neki balkanski delegat je danes izjavil: Mi nikakor ne moremo več dati Turčiji novega roka; zato tudi ne bomo stavili nikakega ultimata, ampak mi odpovemo premirje, če bo turški odgovor neugoden. Mi imamo pravico, da naravnost poveljnikom javimo, da je premirje končano, tako da izide od nas povelje za nadaljevanje sovražnosti. Ne moremo pa še dalje čakati, ko nas čaka doma toliko kulturnega in drugega dela.

BULGARSKA ARMADA BO KAR SAMA ZACELA ZOPET VOJSKO?

Koln, 21. januarja. »Köln. Zeitung« poroča iz Carigrada, da se tam boje, da bi Bulgari pri Čataldži kar sami zopet vojsko začeli. Nепrestane praske pri Čataldži dokazujejo, da išče bulgarska armada, ki je zelo nezadovoljna, povod za nadaljevanje vojske.

POLOŽAJ TURŠKE ARMADE PRI ČATALDŽI.

Milan, 21. januarja. »Corriere della Sera« poroča iz Carigrada, da so poveljniki Fetki bej, Enver bej in Gemil bej izjavili, da bi turško armado pri Čataldži in Gallipoliju čakal le poraz, ker se nahaja slejkoprej v brezupnem stanju.

RUSIJA RES PRETI TURČIJI.

Carigrad, 21. januarja. Ruski zunanji minister Sasonov je nujno svetoval turške-mu poslaniku v Peterburgu Turkan paši, naj Turčija kmalu sklene mir, ker bi sicer Rusija okupirala Armenijo in demonstiral v Bosporu. Isto je izjavil ruski poslaniki tajnik v Carigradu Mandelstamm velikemu vezirju in ministru zunanjih zadev Noradunghiana ter pristavil, da upa, da Porta ne bo pustila, da se pokaže tak skrajni korak kot potreben.

RUSKE LADJE PRED BOSPOROM.

Carigrad, 21. januarja. Ruska eskadra križari pred Bosporom.

TURCIJA NE DOBI DENARJA.

Pariz, 21. januarja. Turška vlada se je vsled tega, ker ji otomanska banka in Dette publique nočeta nič posoditi, dokler se ne sklene mir, obrnila do nekega pariškega konzorcija za posojilo. Otomanska banka ni hotela vladi posoditi niti 200.000 lir za plače uradništvu.

BALKANSKA ZVEZA JE EDINA.

London, 21. januarja. »Reuter« je od srbske strani pooblaščen izjaviti, da vest, glasom katere zahteva Srbija od Bulgarije, ako slednja dobi Odrin, kompenzacije, ni resnična. Srbski delegati izjavljajo, da med vsemi balkanskimi delegati vlada edinost.

× × ×

ZADNJE VESTI IZ LONDONA.

London, 21. januarja. Turški delegat Rešid paša je dobil iz Carigrada važno depešo. Rešid paša se je šel nato posvetovati k ministru sir Greyu. Domneva se, da je Greyu sporočil, kaj misli Turčija na noto velesil odgovoriti. Balkanski delegati so izjavili, da ljudstvo v Bulgariji, Srbiji in Črnigori nujno želi, da se kmalu sklene mir ali vojna nadaljuje. Delegati žele, da se ustvari jasnost vsaj do 1. februarja, ker morajo takrat moški na polje, če ne, utegne nastati gospodarska katastrofa.

× × ×

SPLOŠEN NAPAD NA JANINO.

Atene (Havas), 21. januarja. Grška armada pred Janino je začela napad na celi črti proti Bizaniji. Prve v Atene došle vesti so ugodne.

Atene, 21. januarja. Vojno ministrstvo javlja: Včeraj se je začel splošni napad na Janino. Boj je otvorila artiljerija, ki je streljala od 8. zjutraj do 6. zvečer. Strelni rezultati so bili sijajni. Popoldne je začela infanterija z napadom, vrgla sovražnika nazaj in zavzela Loccessi. Turki so se v neredu umaknili. Obenem je prodiralo levo krilo in zasedlo grič Manoliassa.

ALBANSKO VPRAŠANJE AKTUALNO.

London, 21. januarja. Konferenca poslaničkov se zbere jutri.

London, 21. januarja. Konferenca poslaničkov se baje že jutri začne meritorno baviti z vprašanjem delimitacije Albanije. Črnagora zahteva razun Skadra tudi Sv. Ivan in Leš na obrežju in večji del severne Albanije, Peč in Džakovo. Srbi zahtevajo kot mejo razvodje med Dimom ter Matjo in Škumbi. Grki zahtevajo mejo, ki od Ohridskega jezera teče v loku do srede valonskega zaliva. (Tako se popolnoma potrja včerajšnje tozadevno poročilo našega londonskega poročevalca. — Op. ur.) Albaniji bi ostale le doline Matja, Fandija, Arzena, Škumbija in Semena ter mesta Drač, Valona, Elbassan in Tirana s 400.000 prebivalci, dočim bi jih 800.000 prišlo pod oblast zaveznikov.

Rim, 21. januarja. »Tribuna« poroča, da se bo reunija poslaničkov bavila preje z albanskim vprašanjem, potem šele z vprašanjem egejskih otokov in naposled s so-

lunskim. Trdi nadalje, da je Rusija vsled odpora trozeve baje izjavila, da se za Skader nič več ne zanima. Trozeva je izjavila, da mora Skader postati albanski, da pa pripusti Črnigori vse skadrsko jezero in obrežje med jezerom ter morjem. Črnagora pa hoče, da se ji v slučaju, ako se Skader inkorporira Albaniji, odstopi Sv. Ivan Medua in Leš.

RUSIJA NE ODNEHA GLEDE SKADRA?

Peterburg, 21. januarja. Vesti, da je Rusija izjavila, da se za usodo Skadra nič več ne interesira, tukajšnji politični krogi ne verjamejo.

ITALIJA BO OTOKE PREPUSTILA GRČIJI? — NESPAMETEN KORAK LAŠKE VOJAŠKE OBLASTI NA RODOSU.

London, 21. januarja. »Times« pravi, da bo Italija one egejske otoke, katere ima zasedene, brez težav zapustila, ako se ti otoki, kakor je pričakovati, odstopijo Grčiji.

Rodos, 21. januarja. Tukajšnje prebivalstvo je silno razburjeno, ker je laška oblast na otoku Rodosu pustila prebivalstvo, ki je hotelo praznovati blagoslovljenje vode, česar niti Turki niso nikoli prepovedali, razgnati z bajoneti, češ, da gre za politično manifestacijo za združitvev otoka z Grčijo.

RAZPOR MED TURSKIMI POMORSKIMI ČASTNIKI.

London, 21. januarja. Iz Carigrada poročajo, da so se nedavno na turških ladjah razdelili manifesti »turških žena«, v katerih je bilo rečeno, da bi se one ladje, ki se ne upajo iz Dardanel, morale potopiti. Častniki so se nato sprli in stopili, tako da je bilo 15 ranjenih. Končno je »Hamidié« svojevoljno ožino zapustila in odplula proti Grčiji.

SOLUN GRČIJI?

Frankobrod, 21. januarja. »Frankfurter Zeitung« piše, da se tripelententa trudi, da balkansko zvezo konsolidira. Dočim se je preje mislilo na to, da bi se Solun internacionaliziral, so sedaj baje pripravljeni, da ga odstopijo Grčiji.

SESTANEK MED PAŠIČEM IN GEŠOVOM.

Sofija, 21. januarja. »Dnevnik« poroča, da sta se v Pirotu sešla Pašič in Gešov. Rezultat njune konference je baje povoljen.

KRALJ PETER BOLAN.

Belgrad, 21. januarja. Kralj Peter se dne 19. t. m. prvič ni udeležil procesije ob blagoslovljenju vode. Kralj je bolan, kar vzbuja obče vznemirjenje.

BORZA.

Dunaj, 21. januarja. Vsled nepojasnjene političnega položaja je bila današnja borza rezervirana.

OPASNO STANJE NADVOJVODE RAINERJA.

Dunaj, 21. januarja. Zdravstveno stanje nadvojvode Rainerja je stacionarno. Ponoči je nekoliko menj kašljal, toda vključ temu se za življenje 86letnega pacienta slej ko prej boje.

CUVAJ ZOPET NA HRVATSKEM?

Dunaj, 21. januarja. »Wiener Allgemeine Zeitung« javlja iz Zagreba, da pričakujejo te dni Cuvaja v Zagreb. On pripravi baje vse za deželnozborske volitve. Pred volitvami zopet odide iz Zagreba na kratek dopust, potem pa izvede volitve. Omenjeni list tega sam prav ne verjame.

POLJSKO-RUSINSKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 21. januarja. Pogajanja med Poljaki in Rusini se bodo nadaljevala.

OGRSKE HOMATLJE.

Budimpešta, 21. januarja. Danes se vrši ministrski svet. Govori se, da odstopi več ministrov, med njimi tudi minister za Hrvaško Josipovich.

ABZUG LUKACSI!

Opatija, 21. januarja. Ko je preteklo nedeljo ogrski ministrski predsednik Lukacs hotel iz Lovrane s parnikom na Reko, so mu zdraviliški gostje in delavci klicali: »Abzug Lukacsi!« Lukacs je moral telefonirati po orožništvo, ki je množico razkropilo.

PROSLAVA STOLETNICE ROJSTVA DVEH ILIRCEV.

Zagreb, 21. februarja. V hrvaškem gledališču v Zagrebu je bila včeraj slovesna proslava stoletnice rojstva ilirceve Nemčiča in Vukotinoviča. Slavnostni govor je imel profesor Ogrižović. Nato so predstavljali v kajkavščini Vukotinovičev »Prvi in zadnji hip« in Nemčičev »Kvas brez kruha«. Gledališče je bilo natlačeno polno.

NOVO FRANCOSKO MINISTRSTVO.

Pariz, 21. januarja. Briand je naložil sestaviti ministrstvo sprejel. Ministrstvo bo najbrž do danes zvečer sestavljeno.

INDUSTRIJEK UMRL.

Dunaj, 21. januarja. Tu je umrl znani veleakcionar »Prager Eisen«, Karol Wittgenstein.

SAMOUMOR VOJAKA.

Trst, 21. januarja. Tu se je ustrelil v neki ulici podčastnik mornarice Ivan Bendorfer. Projektil je iz njegove rane strčal in zadel slučajno mimoidočo dekle Miklavčič, katero je krogla nevarno ranila, a utegne ozdraveti.

STRASNOV NI UMRL.

Zagreb, 21. januarja. Vesti nekaterih listov, da je v jetnišnici v Mitrovici umrl znani slepar Strasnov, niso resnične.

O BLAZNEM KORPORALU.

Nevesinje, 21. januarja. O činu blaznega korporala, ki je obstrelil več vojakov, se poroča: Korporal se piše Ršadek od 7. kompanije 18. polka. Prišel je v sobo vojaške barake, vzel puško, jo nabasal, se vlegel na tla, vpil: »Einzelfeuer« in začel streljati. Obstrelil je tri vojake, četrti pa je zbežal in poklical stražo. Ta je prišla, korporal pa je začel zdaj nanjo streljati in zadel pet vojakov. Zdaj je začela tudi straža streljati in izmenjala s korporalom 80 strelcev. Ena krogla je zadelala petrolejko, ki se je razlila in je začela baraka goreti. Straža je med tem korporala ustrelila. Pozneje so našli njegovo truplo ožgano. Od ranjenih vojakov eden umira, dva sta zelo težko ranjena, ostali lahko.

ŠTRAJK.

Krakov, 21. januarja. Tu so stopili v štrajk delavci mestne plinarne.

BOGAT POSLANEC.

Budimpešta, 21. januarja. Danes so odprli oporoko poslanca Varadyja, ki se je bil na Semeringu ustrelil. Zapuščina znaša pol milijona kron.

V nedeljo popoldne v »Union«!

V vojski na Balkanu!

»Slovenski Straži« se je posrečilo dobiti najnovejšo slike z Balkana in dogodkov zadnjega časa. Slike so tako krasne, da vsak gledalec misli, da se osebno udeležuje dogodkov na Balkanu. Vidijo se prizori, do katerih ni imel pristopa noben kinematograf. To najzanimivejše sedanje skioptično predavanje se vrši v nedeljo, dne 26. januarja 1913 ob 5. uri popoldne v vel. dvorani »Uniona«. Predava g. profesor Šarabon. Nad 100 slik!

Vstopnina: Sedež I. vrste 60 vin., II. vrste 40 vin., stojišča 20 vin.

Prihitite vsi! Kdor želi videti res izvirne slike balkanskih dogodkov, naj prihiti v nedeljo popoldne, dne 26. t. m. v »Union«!

ZA POSTNI ČAS

priporočamo cerkvenim zborom sledeče skladbe:

Foerster Ant.: Op. 5. Lamentacije ali žalostne pesmi Jeremija preroka. Očitjanja (»Kaj sem ti storil«) za meš. zbor po 70 h. Hribar p. Angelik: Postni in velikonočni napevi za mešan zbor. Cerkevna glasbena dela. III. zvezek. Part. 2 K, glasovi po 50 h.

Kimovec dr., Franc: Rihar renatus, 21. pesmi našemu Gospodu. Za mešani zbor. I. zvezek. Obsega poleg drugih tudi več postnih napevov, med temi tudi en križev pot.

Sicherl Josip: Postne in misijonske pesmi. Riharjevi in drugi napevi za mešan in moški zbor. Part. 2 K 30 h, glasovi po 40 h.

Hladnik Ign. Op. 54. Deset postnih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 20 h.

Grum Ant.: Cerkevna pesmarica za Marijino družbo. I. del. Za štiri enake ženske ali moške glasove.

Foerster Ant.: Cantica sacra. Cerkevna pesmarica za moški ali ženski zbor (četverglasno). I. del, drugi natis, 2 K 40 h. Sattner p. Hugolin: Postne pesmi za mešan zbor in orgle. Part. 1 K 50 h, glasovi po 38 h.

Pouk zaročencem in zakonskim. Sestavil Janez Zabukovec. Cena vezani knjigi 1 K 40 h. — Pisatelj je s to knjigo hotel podati ženinom in nevestam, pa tudi starejšim zakonskim zanesljiv kazipot, katere vodila naj bodo temelj zakonskega življenja, da bo isto srečno, zadovoljno in Bogu dopadljivo. Tudi pravi vzgoji otrok je posvečen dolg odstavek, ki te poln zlatih resnic in prekoristnih nasvetov. Iz vsake vrstice govori izkušnja, ki je vodila pisatelja pri sestavi te koristne knjige.

Vojska na Balkanu leta 1912. Peti in šesti sešitek tega prezanimivega dela, za katero se najširša javnost nad vse zanima, sta objednem izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani. Ta dva, posebno pa prihodnji sešitki se bodo odlikovali po zanimivih slikah vojnih pozorišč in vojnih dogodkov. Nadaljni sešitki izidejo zopet v rednih tedenskih presledkih. Temeljito znanje pisateljev strokovnjakov jamči za trajno vrednost tega dela. Naročniki se lahko še vsak čas prijavijo, nakar se jim dopošljejo že izišli sešitki.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani,

Kupite le vrhulice: U korist obmejnim Slovenceem!

✠

225

Prežalostnega srca javlja podpisana vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je njih iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče, gospod

Anton Bodner

posestnik in strojevodja c. kr. drž. železnice

po kratki mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, danes v torek, dne 21. januarja ob 8. uri zjutraj, v 47. letu starosti, blago v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v četrtek, 23. januarja ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti, sv. Jerneja cesta št. 48, na pokopališče v Dravljah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Prosi se tihega sožalja.

Sp. Šiška, 21. januarja 1913.

Ivana Bodner roj. Malavašič soproga.

Anton Bodner sin.

Pogrebni zavod I. Rojina, Šiška.

Dr. B. Ipavc

asist. oddelek za ženske bolezni, in porod. oddelek dež. bolnice, ne ordinira do preklica.

Prodajam dve mali vili

za ceno po 11.000 K; takoj treba plačati le po 5000 K; na lepem prostoru pod Rožnikom, posebno pripravi za kakega gospoda v pokoji. Več pove lastnik T. Čeh, pod Rožnikom 267.

Ženitna ponudba.

Udova, 40 let stara, s 16 tisoč H premoženja ter enim otrokom se radi pomanjkanja znanja želi seznaniti z gospodom s stalno službo in sploh v dobrih razmerah v surho ženitve. Samo resne ponudbe, ako mogoče s sliko, naj se pošljejo pod šifro „Zemlad šte. 40,224“ na upravištvo „Slovenca.“

Ustanovljena leta 1800.

največja svečarska tvrdka

FR. ŠUPEVC

Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Odlikovana na mnogih razstavah, kakor tudi v Rimu 1911 z veliko zlato kolajno in z grand-priksom

priporoča velečastiti duhovščini kakor tudi sl. občinstvu zajamčeno pristne

čebelno-voščene sveče

:: za cerkev, pogrebe in procesije ::

voščene zvitke, izborni med pitamec

ki se dobiva v steklenicah, škatljah

:: in škafih poljubne velikosti. ::

Za obilna naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

40

Oddati je služba

cerkvenika in organista

v Dolenjem Logatcu. Nastopi se lahko takoj.

193



Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalosno vest, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabljeni oče, oziroma stari oče, blagorodni gospod

Jakob Majcen

hišni in zemljiški posestnik

danes, dne 21. januarja ob 6. uri zjutraj, po zelo kratki in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, v 97. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bo v sredo, dne 22. januarja 1913 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Rožna ulica št. 13, na pokopališče k svetemu Križu, kjer se njegovi zemski ostanki položijo v rodbinsko rakev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi sv. Jakoba. Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin!

Ljubljana, dne 21. januarja 1913.

Mihael Majcen, gostilničar in posestnik, sin. — Marija Levč, roj. Majcen, vdova c. kr. merosodnika, hči. — Ivana Majcen, roj. Gostinčar, sneha. — Milan, Minka, Emica, Stanko, Gustav, vnuki in vnukinje.

228

Razglas o prodaji.

Iz konkurznega sklada Leopolda Kolmanna v Ljubljani, Sodna ulica št. 4, se ima prodati celo skladišče blaga, sestoječe iz suknene in drugega blaga, platna, zastorov, preprog, oblek za gospode, dečke in otroke, damskih srajc, miznih oprav itd. en bloc iz proste roke.

Vabijo se oni, ki nameravajo kaj kupiti, da vložijo svoje ponudbe do 30. t. m. pri podpisnem oskrbniku konkurznega sklada (Franca Jožefa cesta 5), ter se tudi tam morejo vpogledati cenilni zapisniki.

Na željo se lahko pogleda skladišče blaga.

Ljubljana, dne 18. januarja 1913.

Dr. Otto Vallentschag, oskrbnik konkurznega sklada.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu **zrav. škofije**

227

Dunaj, datum poštnega pečata.

P. n.

Dovoljujemo si Vas obveščati, da je dosedanji vodja našega generalnega zastopa v Ljubljani gospod JOSIP PROSENC radi trajne bolezni svoje mesto zapustil in da smo imenovali gospoda **Vladimir Fischer**-ja za tajnika naših družb in smo mu poverili vodstvo našega generalnega zastopa v Ljubljani. Obenem smo odredili, da bode gospoda Fischer-ja nadomestoval gospod Franc Murko.

Z odličnim spoštovanjem:

Ces. kralj. priv. zavarovalna družba na življenje Avstrijski Feniks na Dunaju.

Ces. kralj. zavarovalna družba Avstrijski Feniks na Dunaju.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu vohod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

na leto. Obresti pripisuje glavnici polletno, tako da vlagatelj dobi za vsake 100 K 4 1/2 obresti, ker plačuje banka iz svojega rentni davek. Banka je pupilarno varen zavod. Za vloge jamči direktno dežela Kranjska.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 % komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanske usak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorpi urednik: Miha Moškerc.